

Dirnad Economi Cymru

Adroddiad chwarterol

Chwefror 2025

Crynodeb	3
1. Cyflwyniad	5
2. Rhagolygon economaidd byd-eang, y DU a rhanbarthol	6
3. Y darlun BBaCh yn y DU a Chymru: Amodau newidiol yn llywio'r galw am gyllid	15
4. Darparu cyllid BBaCh a chost cyllid	23
5. Gweithgarwch Banc Datblygu Cymru	29
Casgliadau	34
Atodiad 1	35
Atodiad 2	36

Mark Lang, Max Munday, Annette Roberts, Neil Roche

Uned Ymchwil Economi Cymru, Ysgol Busnes Caerdydd
mundaymc@cf.ac.uk

I gael rhagor o wybodaeth neu i gyflwyno adborth a chynigion ymchwil, e-bostiwch: DirnadEconomi@bancdatblygu.cymru

Mae'r SYG wedi rhoi cyngor ar gynhyrchu'r adroddiad hwn ond nid yw'n gyfrifol am y safbwyntiau na'r ystadegau a gyflwynwyd ac nid yw wedi dilysu'r cynnwys.

Dirnad Economi Cymru Cyfyngedig, Uned J Pentref Busnes Iâl, Ffordd Ellice, Wrecsam, Cymru, LL13 7YL, 11001584.

Banc Datblygu Cymru ccc (Development Bank of Wales Plc) yw cwmni daliannol Grŵp sy'n masnachu fel Banc Datblygu Cymru. Mae'r Grŵp yn cynnwys nifer o is-gwmnïau sydd wedi'u cofrestru ag enwau gan gynnwys y blaenlythrennau BDC / DBW. Mae Banc Datblygu Cymru ccc yn gwmni cyllid datblygu sy'n eiddo'n gyfan gwbl i Weinidogion Cymru ac nid yw wedi'i awdurdodi na'i rheoleiddio gan yr Awdurdod Rheoleiddio Darbodus (ArhD) na'r Awdurdod Ymddygiad Ariannol (AYA). Mae gan Fanc Datblygu Cymru (Development Bank of Wales) dri is-gwmni sydd wedi'u hawdurdodi a'u rheoleiddio gan yr AYA. Sylwch nad yw Banc Datblygu Cymru ccc nac unrhyw un o'i is-gwmnïau yn sefydliadau bancio nac yn gweithredu felly. Mae hyn yn golygu na all unrhyw un o endidau'r grŵp dderbyn blaendaliadau gan y cyhoedd. Mae siart strwythur cyfreithiol cyflawn ar gyfer Banc Datblygu Cymru ccc ar gael yn bancdatblygu.cymru.

Dyma ail adroddiad chwarterol Dirnad Economi Cymru ym mlwyddyn ariannol 2024/25. Mae'r adroddiad hwn yn darparu adolygiad o ddata economaidd sy'n berthnasol i ddatblygiad BBaChau yng Nghymru, a chrynodeb o weithgareddau buddsoddi Banc Datblygu Cymru yn ystod ail chwarter blwyddyn ariannol 2024/25. Mae'r adroddiad yn cynnwys sylwebaeth ar y cyd-destun economaidd byd-eang a lleol a'r amodau sy'n effeithio ar y cyflenwad a'r galw am gyllid yng Nghymru.

Cwblhawyd drafftio'r adroddiad hwn ar 9 Ionawr 2025.

Amodau economaidd

Yn eu Hadroddiad Rhagolygon Economaidd y Byd ym mis Hydref 2024, **rhagwelodd y Gronfa Ariannol Ryngwladol y byddai twf byd-eang yn aros yn sefydlog ar 3.2% yn 2024 a 2025.**

Ym mis Hydref 2024 **cyhoeddwyd cyllideb Llywodraeth y DU.** Nodwedd allweddol oedd cynlluniau i **godi £40 biliwn o drethi ychwanegol.**

Dyrannodd cyllideb ddrafft Llywodraeth Cymru, a gyhoeddwyd ym mis Rhagfyr 2024, **wariant ychwanegol o £1.5 biliwn yn ystod 2025-26.**

Dangosodd data gan yr SYG fod chwyddiant Mynegai Prisiau Defnyddwyr (MPD) deuddeg mis **yn y DU yn 2.6% ym mis Tachwedd 2024, i fyny o 2.3% ym mis Hydref 2024.**

Ym mis Rhagfyr 2024 **pleidleisiodd Banc Lloegr i cadw'r Gyfradd Banc ar 4.75%.** Roedd hyn yn dilyn toriad o 0.25 pwynt canran ym mis Tachwedd.

Dangosodd amcangyfrifon cynnyrch domestig gros (CDG) diwygiedig y DU nad oedd gan yr economi unrhyw dwf yn 2024 Ch3. Cafodd amcangyfrifon o dwf CDG y DU ar gyfer 2024 Ch2 hefyd eu diwygio i lawr i 0.4%.0

Rhwng mis Medi a mis Tachwedd 2024, **roedd cyfanswm y swyddi gwag yn y DU i lawr 136,000** o gymharu â'r flwyddyn flaenorol.

Mae amcangyfrifon o TWE yn dangos cynnydd yn nifer y gweithwyr cyflogres yn y DU ar gyfer mis Tachwedd 2024 i 30.4m, cynnydd o 76,000 o weithwyr o gymharu â mis Tachwedd 2023.

Yng Nghymru cynyddodd nifer y gweithwyr cyflogedig ar y gyflogres 4,800 i 1.32m yn y flwyddyn hyd at fis Tachwedd 2024.

Gostyngodd gwerth y nwyddau a allforiwyd o Gymru 9.5% i £18.0bn yn y flwyddyn a ddaeth i ben ym mis Medi 2024.

Y rhagolwg cyfartalog ar gyfer twf CDG y DU yn 2024 oedd 0.8% ym mis Rhagfyr 2024, i lawr 0.1 pwynt canran o'r rhagolwg newydd cyfartalog a wnaed ym mis Tachwedd 2024.

Amodau economaidd newidiol yn llywio'r galw am gyllid

Disgynnodd mynegai hyder busnesau Ffederasiwn Busnesau Bach y DU **ymhellach yn 2024 Ch3, o -10.8 yn 2024 Ch2, i -24.4.** Dyma'r lefel isaf ers 2022. Parhaodd yr economi ddomestig i fod yn brif bryder i fusnesau bach fel rhwystr posibl i dwf.

Dangosodd **Monitor Cyllid BBaChau Cymru fod 30% o BBaChau** (ac eithrio busnesau newydd) **wedi profi twf yn ystod hanner cyntaf 2024.** Yn y cyfamser, ar lefel y DU, profodd **29% o'r holl BBaChau a ymatebodd** (ac eithrio busnesau newydd) **dwf dros y tri mis hyd diwedd mis Hydref.**

Roedd y **genedigaethau busnes yng Nghymru yn uwch na marwolaethau busnes am y tro cyntaf ers dros dair blynedd yn ystod 2024 Ch3.** Cyfanswm y genedigaethau busnes yng Nghymru yn 2024 Ch3 oedd 2,545, tra bod nifer y marwolaethau busnes yng Nghymru yn ystod yr un cyfnod yn 2,270.

Adroddodd Arolwg o Effeithiau ac Amodau Busnes (BICS) SYG ar gyfer 1 a 30 Tachwedd 2024 fod **35.9% o fusnesau Cymru yn disgwyl y byddai eu perfformiad yn gwella yn y flwyddyn i ddod** (DU 33%).

Dangosodd data SYG fod **prisiau tai yn y DU wedi cynyddu 3.4% yn y 12 mis hyd at Hydref 2024**. Y pris tŷ cyfartalog yng Nghymru ym mis Hydref 2024 oedd £222,316, sef cynnydd o 4% ers mis Hydref 2023.

Cofrestrodd **Mynegai Rheolwyr Prynu Adeiladu S&P Global/CIPS UK 54.3 mewn gweithgarwch adeiladu cyffredinol ym mis Tachwedd 2024**, ymhell uwchlaw'r marc 50 sy'n gwahaniaethu ehangu a chrebachu.

Y cyflenwad a'r galw am gyllid

Dywedodd benthycwyr nad oedd y credyd sydd ar gael ar gyfer busnesau bach wedi newid ac wedi cynyddu ychydig ar gyfer busnesau canolig **a mawr yn 2024 Ch3**. Yn y cyfamser, dywedodd benthycwyr hefyd nad oedd y galw gan fusnesau o bob maint wedi newid yn ystod yr un cyfnod.

Canfyddodd y Monitor Cyllid BBaChau fod 43% o BBaChau y DU wedi defnyddio rhyw fath o gyllid allanol yn ystod 2024 Ch2, i lawr o 48% yn 2024 Ch1. **Yng Nghymru, roedd 59% o BBaChau wedi defnyddio rhyw fath o gyllid allanol yn ystod 2024 Ch2, i fyny o 47% yn ystod y chwarter blaenorol.**

Nododd Cyllid y DU Benthycyca BBaChau o fewn data codau post y DU ar gyfer 2024 H1 yn dangos bod **y stoc o fenthycyca i BBaChau Cymru fel pe bai'n dychwelyd i lefelau cyn-bandemig.**

Cynyddodd cyllid ecwiti ar gyfer busnesau bach y DU yn 2024Ch1 a 2024Ch2, yn ôl Traciwr Gwledydd a Rhanbarthau Banc Busnes Prydain, er gwaethaf gostyngiad parhaus ehangach mewn meintiau bargeinion a gwerthoedd yn y rhan fwyaf o ardaloedd y DU yn ystod hanner cyntaf 2024. Serch hynny, y gwerth cynyddodd buddsoddiad ecwiti mewn busnesau llai o 7% yn 2024 Ch1 o gymharu â 2023 Ch1, a pharhaodd y twf hwn i 2024 Ch2.

Gweithgaredd Banc Datblygu Cymru

Gwnaeth Banc Datblygu Cymru **119 o fuddsoddiadau yn ail chwarter 2024/25, gyda chyfanswm gwerth o bron i £34m**. Roedd y buddsoddiadau hyn yn gysylltiedig â **dros 1,630 o swyddi newydd ac wedi'u diogelu, gyda busnesau yn y gogledd yn gyfrifol am 45% o'r swyddi hyn.**

Roedd y sector adeiladu yn dominyddu buddsoddiadau a wnaed yn 2024/25 Ch2, gan gyfrif am 35% o'r cronfeydd, tra bod y sector gweithgynhyrchu yn dominyddu o ran swyddi newydd a rhai wedi'u diogelu, gan gefnogi bron i 900 o swyddi yn y cyfnod.

Mae'r adroddiad hwn yn darparu adolygiad o ddata economaidd sy'n berthnasol i ddatblygiad BBaChau yng Nghymru, a chrynodeb o weithgareddau buddsoddi Banc Datblygu Cymru yn ystod ail chwarter blwyddyn ariannol 2024/25. Mae'r adroddiad yn cynnwys sylwebaeth ar y cyd-destun economaidd byd-eang a lleol a'r amodau sy'n effeithio ar y cyflenwad a'r galw am gyllid yng Nghymru.

Mae adrannau 2-4 o'r adroddiad hwn yn darparu'r cyd-destun macro-economaidd y mae BBaChau Cymru yn gweithredu ynddo ac yn archwilio ffactorau sy'n ymwneud â'r galw am gyllid BBaChau, a'r cyflenwad a'r gost ohono. Mae Adran 5 yn crynhoi gweithgareddau Banc Datblygu Cymru. Mae'r adran olaf yn rhoi rhai casgliadau cyffredinol i'r adroddiad.

Mae'r adroddiad hwn yn seiliedig i raddau helaeth ar ddata sydd ar gael i'r cyhoedd (a adroddir yn gyffredinol mewn blynyddoedd calendr) ynghyd â dadansoddiad arbennig o ddata a ddarparwyd gan Fanc Datblygu Cymru (adroddir yn bennaf mewn blynyddoedd ariannol). Oherwydd gwahaniaethau yn y cyfnodau adrodd, bydd rhywfaint o ddiffyg cyfatebiaeth amserol rhwng data yn yr adroddiad hwn.

Cwblhawyd y gwaith o ddrafftio'r adroddiad hwn ar 9 Ionawr 2025.

Mae Adroddiad Blynyddol Dirnad Economi Cymru ar gyfer 2023/24¹, yn nodi'r adroddiadau a gyhoeddwyd yn ddiweddar ar fusnesau ymchwil a datblygu-ddwys yng Nghymru, ymyriadau ariannol² Covid-19 Llywodraeth Cymru: dadansoddiad terfynol o ddata gweinyddol ac arolygon,³ yn ogystal â Mynediad Busnesau Bach a Chanolig Cymru at Gyllid. adroddiad: Dadansoddiad Is-Genedlaethol a Chenedl Ddatganoledig, yr olaf mewn cydweithrediad â Banc Busnes Prydain.⁴

Mae Dirnad Economi Cymru a Banc Busnes Prydain wedi cydgomisiynu ail arolwg BBaCh ar raddfa fawr ar fynediad rhanbarthol i gyllid yng Nghymru. Bydd yr adroddiad yn cael ei lansio mewn digwyddiad ym mis Ebrill 2025.

Yn ystod 2025, mae Dirnad Economi Cymru yn bwriadu cyhoeddi cyfres o allbynnau eraill gan gynnwys adroddiadau ar:

- Llywodraethu ac ariannu mentrau a arweinir gan y gymuned yng Nghymru.
- Rôl 'arwyr cynhyrchiant' yn economi Cymru: eu cyfraniad at dwf a chynhyrchiant.
- Buddsoddi cynhyrchiol yng Nghymru: beth sy'n llywio penderfyniadau buddsoddi?
- Bancio ar-lein, bancio perthynas a benthyca i BBaChau Cymru.

¹ [Dirnad Economi Cymru Adroddiad Blynyddol Medi 2024](#)

² [Busnesau Y&D-ddwys yng Nghymru: Arloesi a chyfraniad at drosiant a chyflogaeth](#)

³ [Ymyriadau ariannol Llywodraeth Cymru Covid-19 - Dev Bank](#)

⁴ [Adroddiad Cyrchu Cyllid ar gyfer BBaCh Cymru](#)

- Arhosodd rhagolygon twf byd-eang y Gronfa Ariannol Ryngwladol ar gyfer 2024 ar 3.2%, tra bod y rhagolwg ar gyfer 2025 wedi'i israddio, 0.1 pwynt canran, i 3.2%.
- Pleidleisiodd Banc Lloegr i gadw Cyfradd y Banc ar 4.75% ym mis Rhagfyr 2024, yn dilyn toriad o 0.25 pwynt canran ym mis Tachwedd 2024.
- Roedd chwyddiant Mynegai Prisiau Defnyddwyr (MPD) deuddeg mis yn y DU yn 2.6% ym mis Tachwedd 2024, i fyny o 2.3% ym mis Hydref 2024.
- Dangosodd amcangyfrifon cynnyrch domestig gros (CDG) diwygiedig y DU nad oedd gan yr economi unrhyw dwf yn 2024 Ch3, yn dilyn twf diwygiedig o 0.4% yn 2024 Ch2.

Rhagolygon byd-eang

Nododd Rhagolygon Economaidd y Byd⁵ y Gronfa Ariannol Ryngwladol (IMF) a gyhoeddwyd ym mis Hydref 2024, yn nodi bod disgwyl i dwf byd-eang barhau i fod yn "sefydlog ond yn llethol", ar 3.2% yn 2024 a 2025. Roedd yr amcanestyniad newydd ar gyfer 2025 0.1 pwynt canran yn is na yr hyn a nodwyd yn Diweddariad Rhagolygon Economaidd y Byd.⁶ Gorffennaf 2024. Roedd y rhagamcanion hyn yn cyd-fynd yn agos â'r rhagolygon yng Ngolwg Economaidd⁷ yr OECD a gyhoeddwyd ym mis Rhagfyr 2024, gyda thwf o 3.2% yn 2024 a 3.3% yn 2025.

Fodd bynnag, nododd yr IMF fod newidiadau mwy amlwg yn cael eu gweld ar lefel gwlad fel "grymoedd cylchol amrywiol yn dadflino a gweithgaredd economaidd yn cyd-fynd â photensial".⁸ Mae'r IMF yn rhagweld y bydd twf CDG yn yr Unol Daleithiau yn 2.8% yn 2024, adolygiad ar i fyny o 0.2 pwynt canran, ond yn disgwyl iddo ostwng i 2.2% yn 2025 yn dilyn

tynhau polisi cyllidol a llai o ddefnydd wrth i'r farchnad lafur oeri. Mae'r ffigurau cymharol ar gyfer ardal yr Ewro ar gyfer twf o 0.8% yn 2024 ac 1.2% yn 2025, gyda'r ddau amcanestyniad hyn yn cael eu diwygio i lawr o fis Gorffennaf 2024 wrth i wendid gweithgynhyrchu mewn gwledydd fel yr Almaen a'r Eidal barhau i arafu twf. Yn y DU, amcanestyniad twf yr IMF yw 1.1% yn 2024, cyn cynyddu i 1.5% yn 2025.

Mae rhagolwg yr IMF ar gyfer chwyddiant byd-eang yn dangos gostyngiad cyson o 6.7% yn 2023, i 5.8% yn 2024, a 4.3% yn 2025. Mae'r adroddiad yn nodi, er bod chwyddiant pennawd byd-eang wedi disgyn yn 2023 yn bennaf oherwydd prisiau tanwydd is, mae'r gostyngiadau rhagamcanol ar gyfer chwyddiant byd-eang yn 2024 a 2025 yn arwydd o ostyngiad bras mewn chwyddiant craidd (ac eithrio mwy anweddol eitemau fel bwyd ac egni).

⁵ <https://www.imf.org/en/Publications/WEO/Issues/2024/10/22/world-economic-outlook-october-2024>

⁶ <https://www.imf.org/en/Publications/WEO/Issues/2024/07/16/world-economic-outlook-update-july-2024>

⁷ https://www.oecd.org/en/publications/oecd-economic-outlook-volume-2024-issue-2_d8814e8b-en.html

⁸ <https://www.imf.org/en/Publications/WEO/Issues/2024/10/22/world-economic-outlook-october-2024>

Cyllideb Llywodraeth y DU

Cyhoeddwyd cyllideb newydd hirddisgwylidig y Llywodraeth Lafur ym mis Hydref 2024. Roedd cyllideb gyntaf y Canghellor Rachel Reeves yn bendant iawn yn gyllideb codi treth, gyda £40 biliwn o dreth ychwanegol yn cael ei chynllunio, a mynnodd y Llywodraeth ei bod yn hanfodol i lenwi 'twll du' mewn cyllid cyhoeddus a adawyd gan y Llywodraeth flaenorol ac i 'atgyweirio' gwasanaethau cyhoeddus.⁹ Mae'r dreth ychwanegol i'w chodi o amrywiaeth o ffynonellau,¹⁰ ond y cynnydd mwyaf sylweddol – y mae'r Canghellor yn gobeithio codi £25 biliwn ohono – yw'r cynnydd yng nghyfradd yr yswiriant gwladol y mae cyflogwyr yn ei dalu ar gyflogau staff, o 13.8% i 15%, a gyda hyn yn berthnasol i gyfran fwy o enillion oherwydd gostyngiad yn y trothwy y telir y dreth uwchlaw.

Mae'r cynnydd hwn yn debygol o roi pwysau ychwanegol sylweddol ar fusnesau pan gaiff ei gyflwyno o fis Ebrill 2025. Fodd bynnag, y prawf pwysig fydd sut y bydd cyflogwyr yn ceisio amsugno'r baich treth ychwanegol. Mae ofnau y gallai llawer o gyflogwyr ymateb drwy dorri swyddi, neu o leiaf ohirio cynlluniau i gynyddu cyflogaeth, yn enwedig o ystyried y bydd y gyfradd isafswm cyflog ar gyfer pobl ifanc 18-20 oed hefyd yn cynyddu o fis Ebrill 2025 ymlaen.¹¹ Fodd bynnag, mae'r Ffederasiwn Busnesau Bach wedi croesawu'r cynnydd a gyhoeddwyd yn y lwfans cyflogaeth ar gyfer busnesau bach o £5,000 i £10,500, gan helpu i amddiffyn rhai o'r busnesau lleiaf rhag rhai codiadau treth.¹²

Cyllideb Ddrafft Llywodraeth Cymru

Un canlyniad i'r cynnydd mewn gwariant cyhoeddus a gyhoeddwyd yng nghyllideb y DU ym mis Hydref 2024 oedd bod gan Lywodraeth Cymru fwy o gyllid nag a ragwelwyd yn flaenorol. Yn gyfan gwbl, dyrannodd cyllideb ddrafft Cymru gyfanswm o £1.5 biliwn ychwanegol mewn gwariant adnoddau a chyfalaf yn ystod 2025-26.¹³ Mae'r cyllid ychwanegol hwn wedi galluogi Llywodraeth Cymru i gynyddu'r dyraniadau ar draws portffolios polisi, gan gynnwys rhai o'r rheini sydd â'r nod o gefnogi busnesau Cymru. Roedd

busnesau bach Cymru, yn arbennig, yn croesawu penderfyniad y gyllideb ddrafft i ymestyn rhyddhad ardrethi ar gyfer busnesau manwerthu, hamdden a lletygarwch, ac i gapio'r lluosydd a ddefnyddir i gyfrifo ardrethi ar gyfer pob busnes.¹⁴ Mae peth dadansoddiad yn awgrymu efallai na fydd y cynnydd yn y cyllid a gyhoeddwyd gan Lywodraeth Cymru yn ddigon i atal toriad mewn termau real mewn rhai meysydd gwariant, a gyda disgwylid y bydd cyllidebau anoddach o'n blaenau.¹⁵

⁹ <https://www.ft.com/content/baed2255-1887-49e1-8afa-293dbef1c698>

¹⁰ <https://commonslibrary.parliament.uk/research-briefings/cbp-10124/>

¹¹ <https://www.ft.com/content/81eda402-2157-41db-ae70-7934f3aa0b94>

¹² <https://www.fsb.org.uk/resources-page/employment-allowance-rise-welcome-from-chancellor-in-tax-raising-budget.html>

¹³ <https://www.llyw.cymru/cyllideb-drafft-2025-2026>

¹⁴ <https://www.fsb.org.uk/resources-page/vital-lifeline-for-small-businesses-protected.html#:~:text=Responding%20to%20the%20Welsh%20Government's,all%20businesses%20has%20wed'i%20gapio>

¹⁵ <https://blogs.cardiff.ac.uk/thinking-wales/making-sense-of-the-welsh-governments-draft-budget-for-2025-26/>

Pwysau chwyddiant y DU

Yn y flwyddyn hyd at fis Tachwedd 2024 gostyngodd cyfradd flynyddol prisiau allbwn cynhyrchwyr (giât ffatri) 0.6% yn ôl y Swyddfa Ystadegau Gwladol.¹⁶ Mae hyn yn cymharu â gostyngiad diwygiedig o 0.9% yn y flwyddyn hyd at Hydref 2024. Daeth y cyfraniad mwyaf tuag i lawr at y gyfradd chwyddiant allbwn blynyddol ym mis Tachwedd 2024 o allbynnau cemegau (-1.16 pwynt canran), papur a deunydd printiedig (-0.96 pwynt canran), ac allbynnau golosg a chynhyrchion petrolewm wedi'u mireinio (-0.44 pwynt canran). Roedd y cyfraniad mwyaf ar i fyny at y gyfradd chwyddiant allbwn blynyddol drwy allbynnau eraill (1.03 pwynt canran), yn enwedig yn y grŵp cynnyrch hwn

oherwydd cynnydd mewn prisiau diodydd meddal; dyfroedd mwynol a dyfroedd potel eraill ar gyfer y farchnad ddomestig.

Dangosodd data SYG hefyd fod chwyddiant Mynegai Prisiau Defnyddwyr (MPD) deuddeg mis yn y DU yn 2.6% ym mis Tachwedd 2024, i fyny o 2.3% ym mis Hydref, ond yn sylweddol i lawr o'r uchaf o 11.1% ym mis Hydref 2022.¹⁷ Y cyfraniad ar i fyny mwyaf at daeth y newid misol yng nghyfradd chwyddiant flynyddol y MPD yn y flwyddyn hyd at fis Tachwedd 2024 o drafnidiaeth, a hamdden a diwylliant, tra bod y rhain yn cael eu gwrthbwysu'n rhannol gan gyfraniad ar i lawr gan fwytai a gwestai.

Mae Banc Lloegr yn cadw Cyfradd y Banc yn gyson ym mis Rhagfyr 2024

Ym mis Rhagfyr 2024, daliodd Banc Lloegr Gyfradd y Banc ar 4.75%, gyda Llywodraethwr Banc Lloegr yn nodi "...gyda'r ansicrwydd cynyddol yn yr economi ni allwn ymrwymo i ba bryd nac o faint y byddwn yn torri. cyfraddau yn y flwyddyn i ddod..."¹⁸ Nododd y Crynodeb

Polisi Ariannol ar gyfer mis Rhagfyr y byddai angen i'r dull pwylllog o gael gwared ar gyfyngiadau polisi ariannol barhau "...hyd nes y bydd y risgiau i chwyddiant yn dychwelyd yn gynaliadwy i'r targed o 2% yn y tymor canolig wedi gwasgaru ymhellach..."¹⁹

¹⁶ <https://www.ons.gov.uk/economy/inflationandpriceindices/bulletins/producerpriceinflation/november2024>

¹⁷ <https://www.ons.gov.uk/economy/inflationandpriceindices/bulletins/consumerpriceinflation/november2024>

¹⁸ <https://www.bbc.co.uk/news/articles/cd75yq1z1zqo>

¹⁹ <https://www.bankofengland.co.uk/monetary-policy-summary-and-minutes/2024/december-2024>

Mae amcangyfrifon CDG chwarterol diwygiedig yn dangos nad oedd gan economi'r DU unrhyw dwf yn 2024 Ch3

Roedd yr amcangyfrif chwarterol cyntaf o gynnyrch domestig gros (GDP) real y DU gan y Swyddfa Ystadegau Gwladol wedi dangos bod yr economi wedi tyfu 0.1% yn 2024 Ch3,²⁰ ond ym mis Rhagfyr 2024 cafodd yr amcangyfrifon hyn eu diwygio i ddim twf.²¹ Roedd hyn yn dilyn amcangyfrif diwygiedig o dwf CDG o 0.4% yn 2024 Ch2. O'i gymharu â'r un chwarter blwyddyn yn ôl, amcangyfrifir bod CDG gwirioneddol y DU wedi cynyddu 0.9% yn 2024 Ch3.

Yn ôl sector, nid oedd gan allbwn gwasanaethau'r DU ddim twf yn 2024 Ch3 (wedi'i ddiwygio i lawr o'r amcangyfrif blaenorol o gynnydd o 0.1%) yn 2024 Ch3, yn dilyn cynnydd o 0.6% yn 2024 Ch2. Y cyfrannwr cadarnhaol mwyaf at y twf mewn allbwn gwasanaethau yn 2024 Ch3 oedd y fasnach cyfanwerthu a manwerthu; atgyweirio cerbydau modur a beiciau modur (cynnydd o 0.5%). Gwnaeth y sector ariannol ac yswiriant

gyfraniad negyddol at CDG chwarterol y sector gwasanaethau, gan ostwng 0.6% yn 2024 Ch3. Amcangyfrifir bod allbwn yn sector cynhyrchu'r DU wedi gostwng 0.4% yn 2024 Ch3 (wedi'i ddiwygio o'r amcangyfrif cyntaf o ostyngiad o 0.2%). Amcangyfrifwyd bod CDG yn y sector cynhyrchu yn 2024 Ch3 2.3% yn is na'r un chwarter yn 2023. Tyfodd allbwn mewn adeiladu amcangyfrif o 0.7% yn 2024 Ch3 yn dilyn tri chwarter yn olynol o ddirywiad. Fodd bynnag, roedd allbwn yn y sector hwn 0.2% yn is nag yn 2023 Ch3.

Mae amcangyfrifon CDG misol y DU yn dangos bod yr economi wedi dirywio 0.1% ym mis Hydref 2024, gyda'r SYG yn nodi bod hyn yn bennaf oherwydd gostyngiad mewn allbwn cynhyrchu. Amcangyfrifwyd hefyd bod gostyngiad o 0.1% yn y CDG misol ym mis Medi 2024.²²

Cynyddodd buddsoddiad busnes y DU yn 2024 Ch3

Cynyddodd buddsoddiad busnes y DU 1.9% yn 2024 Ch3, wedi'i ddiwygio i fyny o gynnydd o 1.2% yn yr amcangyfrif dros dro, yn ôl

canlyniadau a gyhoeddwyd gan y Swyddfa Ystadegau Gwladol. Roedd y ffigwr diwygiedig 5.8% yn uwch na'r lefel yn 2023 Ch3.²³

²⁰ <https://www.ons.gov.uk/economy/grossdomesticproductgdp/bulletins/gdpfirstquarterlyestimateuk/julytoseptember2024>

²¹ <https://www.ons.gov.uk/economy/grossdomesticproductgdp/bulletins/quarterlynationalaccounts/latest>

²² <https://www.ons.gov.uk/economy/grossdomesticproductgdp/bulletins/gdpmonthlyestimateuk/october2024>

²³ <https://www.ons.gov.uk/economy/grossdomesticproductgdp/bulletins/businessinvestment/julytoseptember2024revisedresults>

Y gostyngiad yn nifer y swyddi gwag yn y DU yn parhau

Yn y cyfnod rhwng mis Medi a mis Tachwedd 2024, nifer y swyddi gwag yn y DU oedd 818,000 – gostyngiad o 31,000 ers y chwarter blaenorol.²⁴ Rhwng mis Medi a mis Tachwedd 2024 roedd cyfanswm y swyddi gwag i lawr 136,000 o gymharu â lefel y flwyddyn flaenorol, er eu bod yn parhau i fod 22,000 (2.8%) yn uwch na'u lefelau pandemig cyn-coronafeirws (COVID-19) rhwng Ionawr a Mawrth 2020. Roedd y gostyngiadau cyfrannol mwyaf mewn swyddi gwag ym mis Medi i fis Tachwedd 2024 o'r chwarter blaenorol mewn gweithgynhyrchu (gostyngiad o 11.3%), a masnach cyfanwerthu a manwerthu; atgyweirio cerbydau modur a beiciau modur (gostyngiad o 10.3%).

Roedd amcangyfrifon Talu Wrth Ennill Gwybodaeth Amser Real²⁵ yn dangos cynnydd yn nifer y gweithwyr cyflogres yn y DU ar gyfer Tachwedd 2024 i 30.4m, cynnydd o 76,000 (neu 0.3%) o'i gymharu â'r ffigwr ar gyfer Tachwedd 2023.

Yn y flwyddyn hyd at fis Tachwedd 2024, roedd y cynnydd mwyaf mewn gweithwyr cyflogedig yn y DU yn y sector iechyd a gwaith cymdeithasol (cynnydd o 150,000 o weithwyr neu 3.5%) ac ar ei leiaf yn y sector llety a gweithgareddau

gwasanaeth bwyd (gostyngiad o 77,000 neu -3.5%).²⁶ Gwelwyd gostyngiad hefyd yn nifer y gweithwyr cyflogedig ar gyflogres rhwng Tachwedd 2023 a Thachwedd 2024 mewn nifer o sectorau eraill, gan gynnwys gweithgynhyrchu, adeiladu, cyfanwerthu a manwerthu, gwybodaeth a chyfathrebu, proffesiynol, gwyddonol a thechnegol, a gwasanaethau gweinyddol a chymorth. Roedd y cynnydd canrannol mewn gweithwyr cyflogres dros y flwyddyn ar ei uchaf mewn cynhyrchu a chyflenwi ynni (4.8% neu 5,000 o weithwyr), ac iechyd a gwaith cymdeithasol (fel y dangosir uchod, 3.5% neu 150,000 o weithwyr).

Cynyddodd nifer y cyflogeion ar gyflogres yng Nghymru 4,800 (neu 0.4%) i 1.32m yn y flwyddyn hyd at fis Tachwedd 2024.²⁷ Mae data rhanbarthol y DU ar weithwyr cyflogres fesul sector yn cael ei ddiweddarau'n llai aml, ond mae'r data ar gyfer Hydref 2024 yn dangos y cynnydd canrannol mewn gweithwyr cyflogres dros y flwyddyn oedd uchaf mewn cynhyrchu a chyflenwi ynni (6.6% neu 360 o weithwyr).²⁸ Dros y flwyddyn hyd at Hydref 2024, bu cynnydd o 4,600 (neu 2.1%) o gyflogeion ar gyflogres yn y sector iechyd a gwaith cymdeithasol a 1,500 (neu 1.9%) o weithwyr cyflogedig yn y sector gweinyddiaeth gyhoeddus.

Materion ansawdd yn ymwneud â data'r farchnad lafur yng Nghymru

Fel y nodwyd mewn adroddiadau chwarterol blaenorol, mae'r SYG wedi nodi bod y meintiau sampl llai a gyflawnwyd, oherwydd heriau o ran cynnal cyfraddau ymateb, wedi creu mwy o gyfnwidioldeb yn yr Arolwg o'r Llafurlu (AoLI), gyda data ar gyfer Cymru ar hyn o bryd

â chyfyngau hyder mawr.²⁹ O ganlyniad, mae'r SYG yn cynghori y dylid bod yn ofalus wrth ddefnyddio'r data hyn, a bod defnyddwyr yn ystyried gwybodaeth o nifer o wahanol ffynonellau.

²⁴ <https://www.ons.gov.uk/employmentandlabourmarket/peopleinwork/employmentandemployeetypes/bulletins/jobsandvacanciesintheuk/december2024>

²⁵ <https://www.ons.gov.uk/employmentandlabourmarket/peopleinwork/earningsandworkinghours/bulletins/earningsandemploymentfrompayasyouearnrealtimeinformationuk/december2024>

²⁶ <https://www.ons.gov.uk/employmentandlabourmarket/peopleinwork/earningsandworkinghours/datasets/realtimeinformationstatisticsreferencetableaddasutymhorol>

²⁷ <https://www.ons.gov.uk/employmentandlabourmarket/peopleinwork/earningsandworkinghours/datasets/realtimeinformationstatisticsreferencetableaddasutymhorol>

²⁸ <https://www.ons.gov.uk/employmentandlabourmarket/peopleinwork/earningsandworkinghours/datasets/realtimeinformationstatisticsreferencetableseasonallyadjusted/current>

²⁹ <https://www.ons.gov.uk/employmentandlabourmarket/peopleinwork/employmentandemployeetypes/bulletins/uklabourmarket/december2024>

Cyfradd ddiweithdra yn cynyddu yn y DU ac yng Nghymru

Ar gyfer y cyfnod o dri mis hyd at Hydref 2024, amcangyfrifwyd mai cyfradd ddiweithdra'r DU (pob un yn 16+ oed, wedi'i addasu'n dymhorol) oedd 4.3%, yn ôl ffigurau gan y Swyddfa Ystadegau Gwladol. Roedd hyn yn cynrychioli cynnydd o 0.3 pwynt canran o'r ffigur ar gyfer chwarter Awst i Hydref 2023.³⁰

Roedd y cyfraddau diweithdra rhanbarthol uchaf yn y DU yn y tri mis yn diweddu ym mis Hydref

2024 yn Llundain (6.0%), Cymru (5.5%), Gogledd-ddwyrain Lloegr (5.4%), Dwyrain Canolbarth Lloegr (4.5%) a Gorllewin Canolbarth Lloegr (4.3%), tra roedd y cyfraddau isaf yng Ngogledd Iwerddon (1.6%), y Dwyrain (3.3%), Swydd Efrog a'r Humber (3.5%), yr Alban (3.6%), a'r De Ddwyrain (3.8%).³¹ Yng Nghymru cynyddodd y gyfradd ddiweithdra ar gyfer y cyfnod o dri mis hyd at Hydref 2024 1.4 pwynt canran o'r chwarter Mai i Orffennaf 2024.

Mae nifer y bobl sy'n hawlio budd-dal diweithdra yn parhau i godi yn y DU a Chymru

Cynyddodd nifer y bobl sy'n hawlio budd-daliadau sy'n gysylltiedig â diweithdra yn y DU (heb ei addasu'n dymhorol) 221,500 i 1.76 miliwn o bobl yn ystod y flwyddyn hyd at fis Tachwedd 2024.³²

Yng Nghymru, hawliodd 67,100 o bobl fudd-daliadau cysylltiedig â diweithdra ym mis Tachwedd 2024 (sy'n hafal i 3.5% o'r boblogaeth waith heb eu haddasu'n dymhorol, o'i gymharu â ffigur o 4.2% ar gyfer y DU), cynnydd o 5,300 yn nifer yr hawlwr o'i gymharu â mis Tachwedd 2023.³³

Yr awdurdodau unedol yng Nghymru sydd â'r gyfran uchaf o'r boblogaeth oedran gweithio yn hawlio budd-daliadau cysylltiedig â diweithdra, yn ôl y data ar gyfer Tachwedd 2024, oedd Casnewydd (4.8%), Caerdydd (4.3%), Blaenau Gwent (4.1%), Torfaen (4.0%), Sir Ddinbych (3.9%), a Chonwy (hefyd 3.9%), a'r rhai â'r cyfrannau isaf oedd Sir Fynwy (2.6%), Powys (2.7%), Sir y Fflint (2.9%), Gwynedd (3.0%), Pen-y-bont ar Ogwr (hefyd 3.0%), a Cheredigion (3.1%).

Anweithgarwch economaidd yn lleihau yn y DU a Chymru

Cyfradd anweithgarwch y DU (wedi'i haddasu'n dymhorol, i gyd rhwng 16 a 64 oed) yn y cyfnod rhwng Awst a Hydref 2024 oedd 21.7% yn ôl data AoLI SYG. Roedd hyn 0.2 pwynt canran yn is na'r gyfradd flwyddyn yn ôl (Awst i Hydref 2023),³⁴ gyda'r SYG yn nodi bod y gostyngiad hwn wedi'i arwain gan y rhai rhwng 35 a 64 oed.

Gostyngodd y gyfradd anweithgarwch economaidd yng Nghymru, yn y cyfnod rhwng Awst a Hydref 2024, 0.2 pwynt canran ar y flwyddyn i 25.2%.³⁵ Fel y nodwyd uchod, dylid bod yn ofalus wrth ddehongli data AoLI oherwydd materion ansawdd parhaus.

³⁰ <https://www.ons.gov.uk/employmentandlabourmarket/peopleinwork/employmentandemployeetypes/bulletins/employmentintheuk/latest#unemployment>

³¹ <https://www.ons.gov.uk/employmentandlabourmarket/peopleinwork/employmentandemployeetypes/bulletins/regionalabourmarket/latest>

³² <https://www.ons.gov.uk/employmentandlabourmarket/peoplenotinwork/outofworkbenefits/datasets/claimantcountcla01>

³³ <https://stats.wales.gov.wales/Catalogue/Business-Economy-and-Labour-Market/People-and-Work/Unemployment/Claimant-Count/claimantcount-by-welshlocalareas-variable-month>

³⁴ <https://www.ons.gov.uk/employmentandlabourmarket/peopleinwork/employmentandemployeetypes/bulletins/employmentintheuk/latest#economic-inactivity>

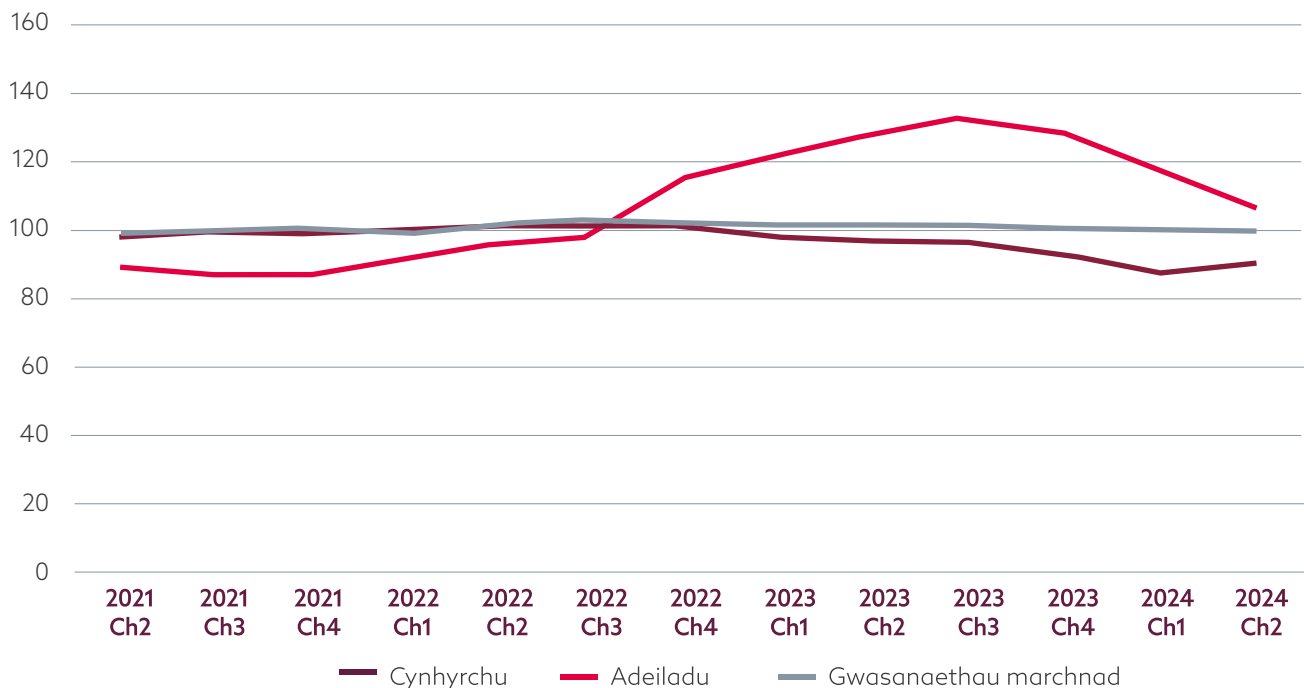
³⁵ <https://www.llyw.cymru/trosolwg-marchnad-lafur-rhagfyr-2024-penawd-canlyniadau-html>

Gostyngiad yn allbwn diwydiant adeiladu Cymru o 2023 Ch3 i 2024 Ch2

Mae Ffigur 2.1 yn dangos y duedd ym mynegeion gwasanaethau cynhyrchu, adeiladu a marchnad Cymru rhwng 2021 Ch2 a 2024 Ch2. Yn ystod y cyfnod hwn arhosodd mynegai gwasanaethau'r farchnad yn gymharol sefydlog sef 1.0% yn is na lefel 2022 ar gyfer Cymru yn 2024 Ch2. Cynyddodd mynegai cynhyrchu Cymru fymryn yn 2024 Ch2 ond roedd yn dal i fod 9.6% yn is na lefel Cymru 2022. Disgwylir i'r arafu mewn gweithgareddau yn Tata steel yn ne Cymru effeithio ar y Mynegai Cynhyrchu yn rhan olaf 2024 ac i mewn i 2025. Er gwaethaf tri chwarter yn olynol o ostyngiad, arhosodd mynegai adeiladu Cymru 9.7% yn uwch na lefel 2022 Cymru yn 2024 Ch2, gyda y ffigur cymharol ar gyfer y DU gyfan yn cyrraedd 1.7% yn unig yn uwch na lefelau 2022.

Nododd y crynodeb o amodau busnes Asiantau Banc Lloegr a gyhoeddwyd ym mis Medi 2024 fod cyfyngiadau i dwf adeiladu, yn y DU gyfan, yn cynnwys "yr amgylchedd cyfradd llog uchel, costau adeiladu uchel, prinder llafur, ac oedi cynllunio".³⁶ Yn ystod 2025 bydd gwaith yng Nghymru ar yr A465 ar gyfer ffordd Blaenau'r Cymoedd yn cael ei uwchraddio. Mae'r prosiect hwn wedi bod yn mynd rhagddo ers 23 mlynedd ac mae wedi'i gyflawni mewn gwahanol adrannau.³⁷ Mae'r adrannau olaf (5 a 6) yn ymestyn rhwng Hirwaun a Dowlais Top.³⁸ Mae'r prosiect adeiladu sylweddol hwn wedi cynnwys miloedd lawer o weithwyr adeiladu. Mae diwedd prosiect adeiladu ar raddfa mor sylweddol, a diffyg prosiectau seilwaith ar raddfa fawr yn y dyfodol yng Nghymru yn debygol o gael effaith andwyol ar fynegai allbwn adeiladu Cymru yn 2025.

Ffigur 2.1.
Mynegeion allbwn Cymru: tuedd 2021Ch2 - 2024Ch2 (2022=100)

Ffynhonnell: Stats Cymru, Mynegeion Cynhyrchu ac Adeiladu Cymru (2022=100) fesul adran a blwyddyn a Mynegai Gwasanaethau Marchnad (2022=100) fesul blwyddyn ac ardal.

³⁶ <https://www.bankofengland.co.uk/agents-summary/2024/2024-q3>

³⁷ <https://www.bbc.co.uk/news/articles/c2dxn7rj27go>

³⁸ <https://www.llyw.cymru/a465-section-5-and-6-dowlais-top-hirwaun>

Gostyngodd gwerth y nwyddau a allforiwyd o Gymru yn y flwyddyn hyd at 2024 Ch3

Mae'r SYG yn nodi y dylid bod yn ofalus wrth ddehongli data ar fasnach. Mae data fel arfer yn cael eu cyhoeddi mewn prisiau cyfredol neu nominal sy'n golygu nad ydynt wedi'u haddasu i ddileu effeithiau chwyddiant. Ar gyfer y cyfnod hyd at 2024 Ch3 mae'r data masnach mewn nwyddau ar gyfer rhanbarthau'r DU yn dangos y bu gostyngiad yng ngwerth allforion o holl wledydd y DU, ac eithrio Gogledd Iwerddon, yn y deuddeg mis yn diweddu Medi 2024 o gymharu â'r deuddeg mis blaenorol.³⁹ Gostyngodd gwerth y nwyddau a allforiwyd o Gymru 9.5% i £18.0bn yn y deuddeg mis yn diweddu Medi 2024 (o gymharu â gostyngiad o 4.5% yn Lloegr, 10.9% yn yr Alban, a chynnydd o 5.5% yng Ngogledd Iwerddon).

Gostyngodd cyfanswm y gwerthoedd allforio yng Nghymru yn y rhan fwyaf o categorïau cynnyrch dros y flwyddyn hyd at fis Medi 2024.⁴⁰ Gostyngodd gwerth allforion Tanwydd Mwynol i £2.2bn yn y flwyddyn a ddaeth i ben yn 2024 Ch3, o £3.8bn yn y deuddeg mis blaenorol, gostyngiad o 43.2%. Gostyngodd gwerth allforio Cemegau i £2.4bn yn y flwyddyn a ddaeth i ben yn 2024 Ch3, o £2.5bn yn y deuddeg mis blaenorol, gostyngiad o 6.6%. Cynyddodd gwerth allforio cynhyrchion Peiriannau a Thrafnidiaeth Cymru i £8.4bn yn y flwyddyn a ddaeth i ben yn 2024 Ch3, o £8.2bn yn y deuddeg mis blaenorol, sef cynnydd o 2.2%.

Cyfanswm y cyfrif allforwyr ar gyfer Cymru yn 2024 Ch3 oedd 3,083, sef gostyngiad o 51 (neu 1.6%) o gymharu â 2023 Ch3 (gan ddefnyddio'r Dull Rhif Cyfan⁴¹). Yn ystod yr un cyfnod, bu gostyngiad o 3.9% ar gyfer y DU gyfan.⁴² Roedd data cyfaint masnach a gyhoeddodd Cyllid a Thollau EM ar gyfer y flwyddyn hyd at 2024 Ch3 yn dangos bod mäs net o 6.0 biliwn cilogram wedi'i allforio o Gymru, gostyngiad o 28% ers y deuddeg mis blaenorol.⁴³

Yn y flwyddyn hyd at fis Medi 2024 gostyngodd gwerth y nwyddau a fewnforiwyd yng Nghymru 5.2% i £20.9bn o gymharu â'r deuddeg mis blaenorol. Roedd hyn yn cymharu â gostyngiadau yng ngwerth mewnforion yn Lloegr o 5.6%, yn yr Alban o 14.9%, a Gogledd Iwerddon o 1.1%.⁴⁴

Yng Nghymru, cyfanswm cyfrif y mewnforwyr yn 2024 Ch3 oedd 8,884, cynnydd o 0.2% o'r ffigur yn 2023 Ch3. Yn y DU cynyddodd cyfanswm cyfrif y mewnforwyr 1.9% dros yr un cyfnod.⁴⁵ Dangosodd data cyfaint masnach a gyhoeddwyd gan Gyllid a Thollau EM, ar gyfer y flwyddyn hyd at 2024 Ch3, fod mäs net o 17.2 biliwn cilogram wedi'i fewnforio i Gymru, gostyngiad o 2.7% o'r flwyddyn flaenorol hyd at ddiwedd 2023 Ch3.⁴⁶

³⁹ <https://www.uktradeinfo.com/trade-data/regional/2024/uk-regional-trade-in-goods-statistics-third-quarter-2024>

⁴⁰ <https://www.uktradeinfo.com/trade-data/regional/2024/uk-regional-trade-in-goods-statistics-third-quarter-2024/#datasets>

⁴¹ "Dull rhif cyfan": Mae busnes yn cyfrif fel 1 ym mhob rhanbarth y mae ganddynt weithwyr.

⁴² <https://www.uktradeinfo.com/trade-data/regional/2024/uk-regional-trade-in-goods-statistics-third-quarter-2024/#datasets>

⁴³ <https://www.uktradeinfo.com/trade-data/rts-custom-table/>

⁴⁴ <https://www.uktradeinfo.com/trade-data/regional/2024/uk-regional-trade-in-goods-statistics-third-quarter-2024>

⁴⁵ <https://www.uktradeinfo.com/trade-data/regional/2024/uk-regional-trade-in-goods-statistics-third-quarter-2024/#datasets>

⁴⁶ <https://www.uktradeinfo.com/trade-data/rts-custom-table/>

Rhagolygon economi'r DU

Cyhoeddwyd cymhariaeth o'r rhagolygon annibynnol a dderbyniwyd rhwng 1 a 13 Rhagfyr 2024 yn Rhagolygon Trysorlys EM Rhagfyr 2024 ar gyfer Economi'r DU.⁴⁷ Cyfartaledd y rhagolygon newydd ar gyfer twf CDG y DU yn 2024 oedd 0.8%, i lawr 0.1 pwynt canran o'r hyn a ragwelwyd gan gyfartaledd y rhagolygon

newydd yng nghyhoeddiad Tachwedd 2024.⁴⁸ Mae Atodiad 2 yr adroddiad hwn yn dangos crynodeb o ragolygon CDG dethol ar gyfer y DU ar gyfer 2024 a 2025, ynghyd â rhagolygon ar gyfer cyfradd ddiweithdra'r AoLI, a'r twf mewn prisiau ar gyfer Mynegai Prisiau Defnyddwyr (MPD), a Mynegai Prisiau Manwerthu (MPM).

⁴⁷ <https://www.gov.uk/government/statistics/forecasts-for-the-uk-economy-december-2024>

⁴⁸ <https://www.gov.uk/government/statistics/forecasts-for-the-uk-economy-november-2024>

- Hyder busnesau bach yn gostwng ymhellach yn 2024 Ch3.
- Yr economi ddomestig yw'r prif bryder o hyd fel rhwystr i dwf busnesau bach.
- Mae genedigaethau busnes yng Nghymru yn uwch na marwolaethau busnes am y tro cyntaf ers dros dair blynedd.

Poblogaeth busnes

Mae'r data a gyhoeddwyd yn fwyaf diweddar⁴⁹ yn dangos bod amcangyfrif o 246,375 o BBaChau gweithredol yng Nghymru yn 2023 (gostyngiad o 7,000 o gymharu â'r flwyddyn flaenorol), ac roedd y mwyafrif llethol o'r rhain (234,615) yn ficrofentrau yn cyflogi llai na deg o bobl. O'i ddadansoddi ymhellach, mae'r data'n

dangos bod gan 184,695 o'r microfusnesau hyn 0-1 o weithwyr, tra bod gan 37,675 1-4 o weithwyr, a 12,250 â 5-9 o weithwyr. Y tri grŵp diwydiant BBaCh mwyaf, yn seiliedig ar nifer y mentrau, oedd: cyfanwerthu, manwerthu, trafndiaeth, gwesty, bwyd a chyfathrebu; gwasanaethau ariannol a busnes; ac adeiladu.

Hyder busnesau bach yn gostwng ymhellach yn 2024Ch3

Er ei fod wedi dychwelyd am ennyd fer i ddarlleniad chwarterol cadarnhaol yn 2024 Ch1, mae Mynegai Busnesau Bach y DU (MBB) y Ffederasiwn Busnesau Bach (FfBB)⁵⁰ yn ôl i diriogaeth negyddol yn 2024Ch2 i -10.8.⁵¹ Yn fwy diweddar, gwelodd 2024Ch3 ostyngiad sylweddol pellach mewn hyder busnes i -24.4, y lefel isaf ers 2022. Er i'r arolwg ar gyfer Ch3 gael ei gynnal cyn cyhoeddi cyllideb Llywodraeth y DU ar 30 Hydref ac felly nid yw'n adlewyrchu'n uniongyrchol y teimlad busnes sy'n ymwneud â mesurau'r gyllideb, mae'n bosibl iawn bod y graddau sylweddol o negyddoldeb cyn y gyllideb wedi effeithio ar y gostyngiad sylweddol mewn hyder busnes a nodwyd. Mae Ffigur 3.1 yn dangos tuedd MBB y FfBB rhwng 2022Ch3 a 2024Ch3.

Yn 2024 Ch3, roedd balans net y busnesau bach a nododd dwf referniw yn -13.8% (sef y sector a berfformiodd waethaf, sef gweithgynhyrchu, ar -35%). Am y nawfed chwarter yn olynol mae'r balans negyddol cyffredinol yn adlewyrchu nifer y busnesau bach sy'n nodi gostyngiad mewn referniw sy'n fwy na'r rhai sy'n adrodd am gynnydd. Gan edrych ymlaen at 2024 Ch4, adroddodd busnesau bach nad oeddent yn disgwyl gweld twf referniw dros y misoedd dilynol, gyda'r MBB yn adrodd ffigwr balans net o -4.0%.

Er bod pob sector a arolygwyd gan y MBB wedi aros yn negyddol yn 2024 Ch3, roedd amrywiadau sectoraidd mawr yn y graddau o besimistiaeth.

⁴⁹ <https://stats.wales.gov.wales/Catalogue/Business-Economy-and-Labour-Market/Businesses/Business-Structure/Headline-Data/enterprises-by-sizeband-area-year>

⁵⁰ Mae'r Ffederasiwn Busnesau Bach yn esbonio: 'Mae'r Mynegai Busnesau Bach yn fynegai pwysol o'r ymatebion i'r cwestiwn: "O ystyried eich perfformiad busnes cyffredinol, ac anwybyddu unrhyw amrywiadau tymhorol arferol ar yr adeg hon o'r flwyddyn, sut ydych chi'n edrych ar ragolygon busnes dros y flwyddyn nesaf. tri mis, o gymharu â'r tri mis blaenorol?" Rhoddir y pwysiad +2 i gyfran y cwmnïau a ddywedodd fod llawer wedi gwella, ychydig wedi gwella +1, tua'r un peth 0, ychydig yn waeth -1, a llawer gwaeth -2; mae'r Mynegai Busnesau Bach yn deillio o gyfanswm y ffactorau hyn'. Mae'r Ffederasiwn Busnesau Bach yn esbonio bod maint y sampl yng Nghymru yn rhy fach i gyhoeddi data sy'n gyfyngedig i Gymru (hefyd yn wir yng Ngogledd Iwerddon).

⁵¹ Mynegai Busnesau Bach yr FSB, 2024Ch3 <https://www.fsb.org.uk/resource-report/small-business-index-quarter-3-2024.html>

Y sector llety a gwasanaethau bwyd oedd y mwyaf pesimistaidd, gyda darlleniad MBB o -79.4 pwynt, gostyngiad serth o'r -15.9 a gofnodwyd yn y chwarter blaenorol. Cofnododd gweithgynhyrchu, a sectorau cyfanwerthu

a manwerthu, hefyd ddarlleniadau negyddol sylweddol, ac yna'r sectorau adeiladu, gwybodaeth a chyfathrebu, a busnesau proffesiynol, gwyddonol a thechnegol.

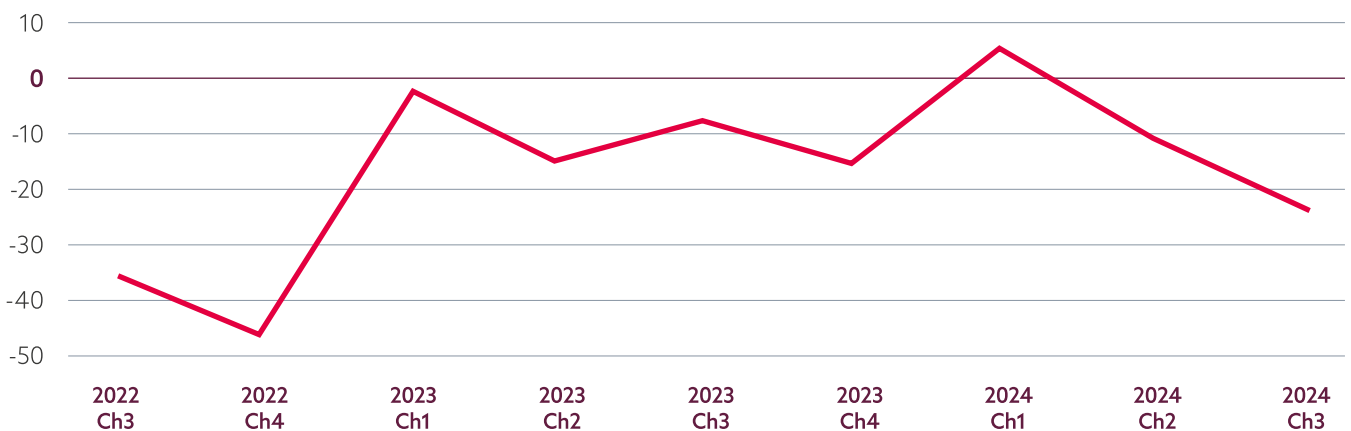
Yr economi ddomestig yw'r prif bryder o hyd i fusnesau bach a chanolig

Yn gyffredinol, nodwyd yr economi ddomestig fel y rhwystr mwyaf arwyddocaol i dwf, gyda 63.8% o fusnesau yn disgwyl iddo effeithio ar eu rhagolygon twf ar gyfer 2024 Ch4, cynnydd o 3.3% ar y chwarter blaenorol. Galw defnyddwyr oedd y rhwystr mwyaf cyffredin nesaf, a nodwyd gan 33% o'r busnesau bach a ymatebodd,

a'r baich treth a chostau llafur oedd y rhesymau mwyaf cyffredin nesaf. Ni fydd mesurau cyllideb Hydref 2024 ar gyfraniadau yswiriant gwladol cyflogwyr wedi'u cynnwys gan yr MBB hwn, ond bydd yn bwysig monitro eu heffaith ar arolygon sydd i ddod.

Ffigur 3.1.

Mynegai Hyder Busnesau Bach y DU, 2022 Ch3 – 2024 Ch3

Ffynhonnell: Mynegai Busnesau Bach y FfBB⁵²

Nododd Monitor Hyder Busnes (BCM) Sefydliad Cyfrifwyr Siartredig Cymru a Lloegr (ICAEW) ar gyfer 2024 Ch3 ostyngiad bach yn hyder busnes cyffredinol y DU i +14.4 (o +16.7 yn 2024Ch2). Er gwaethaf y gostyngiad hwn, arhosodd y mynegai hwn ymhell uwchlaw ei norm hanesyddol o +5.3.⁵³ Nododd y monitor hwn fod hyder busnes ar gyfer holl wledydd a rhanbarthau'r DU yn gadarnhaol

am y trydydd chwarter yn olynol, gyda hyder busnes yng Nghymru y cryfaf ar draws y DU, i fyny'n sylweddol o +5 yn 2024 Ch2 i +26.1. Ledled y DU, gostyngodd twf elw am y tro cyntaf yn ystod 2024 yn 2024 Ch3, gan godi 2.8% flwyddyn ar ôl blwyddyn, ond mae busnesau a ymatebodd yn rhagweld y byddai elw yn codi 5.1% dros y 12 mis dilynol.

⁵² Mynegai Busnesau Bach yr FSB, 2024Ch2 op. cit.

⁵³ Mae ICAEW yn esbonio: 'mae canlyniadau'r arolwg yn seiliedig ar 1,000 o gyfweiliadau ffôn ymhlith Cyfrifwyr Siartredig ICAEW sy'n cwmpasu ystod o sectorau, rhanbarthau a meintiau cwmnïau yn y DU, gan sicrhau darlun cynrychioliadol o economi'r DU'.
<https://www.icaew.com/technical/economy/business-confidence-monitor>

Mae MBB y FfBB yn seiliedig ar arolwg o 1,144 o berchnogion busnesau bach ac unig fasnachwyr, a chynhaliwyd yr arolwg diweddaraf rhwng 30 Medi a 14 Hydref 2024. Nid yw MBB yn dychwelyd canlyniad ar gyfer Cymru na Gogledd Iwerddon gan fod y FfBB yn esbonio yn y rhanbarthau bod meintiau'r sampl yn rhy fach. Mae BCM yr ICAEW yn esbonio bod canlyniadau ei harolwg yn seiliedig ar 1,000 o gyfweiliadau ffôn gyda Chyfrifwyr Siartredig ICAEW sy'n cwmpasu ystod o sectorau,

rhanbarthau a maint cwmnïau yn y DU. Mae'r arolwg BCM diweddaraf yn cwmpasu'r cyfnod rhwng 15 Gorffennaf a 20 Medi, yn gynharach na MBB y FfBB, a all fod yn rhannol gyfrifol am rai o'r gwahaniaethau yn y canfyddiadau. Efallai mai'r gwahaniaeth mwyaf arwyddocaol rhwng y ddau arolwg, fodd bynnag, yw, er bod yr MBB wedi'i dargedu at fusnesau bach, mae'r BCM yn cwmpasu busnesau o bob maint.

Profodd 30% o BBaChau Cymru dwf yn ystod 2024 H1

Mae data Monitor Cyllid Busnesau Bach a Chanolig Cymru,⁵⁴ sydd ar gael ar gyfer hanner cyntaf 2024, yn datgelu bod 30% o BBaChau yng Nghymru (ac eithrio busnesau newydd) wedi profi twf yn ystod y cyfnod hwn, sef yr un lefel ag yn 2023 H2. Yn ôl maint y busnes, profodd 44% o fusnesau sy'n cyflogi 50-249 o weithwyr, 47% o'r rhai sy'n cyflogi 10-49, 32% yn cyflogi 1-9, a 28% o'r rhai heb unrhyw weithwyr, dwf yn ystod 2024 H1. Hefyd, yng Nghymru, profodd 41% o fusnesau bach a chanolig mewn gweithgynhyrchu dwf dros hanner cyntaf 2024. Mae sectorau eraill i brofi twf yn 2024 H1 yn cynnwys trafndiaeth, storio, a chyfathrebu (32%), iechyd a gwaith cymdeithasol (32%), ac adeiladu (31%).

Nododd dadansoddiad tri mis Monitor Cyllid BBaCh y DU hyd at ddiwedd mis Hydref 2024 fod 29% o'r holl BBaChau a ymatebodd yn y DU (ac eithrio cychwyniadau) wedi profi twf dros y tri

mis blaenorol⁵⁵ Er bod y twf hwn yn uwch na'r hyn a gafwyd yn ystod canol y pandemig yn ystod 2020 a 2021, mae'n parhau i fod yn is na'r lefelau cyn-bandemig a oedd yn nodweddiadol tua 40%, fel y mae wedi'i wneud ers 2022.

O'u torri i lawr yn ôl maint, profodd 46% o fusnesau'r DU sy'n cyflogi 50-249 o weithwyr, 45% o'r rhai sy'n cyflogi 10-49, 37% yn cyflogi 1-9, a 25% o'r rhai heb unrhyw weithwyr, dwf yn ystod y tri mis hyd at y diwedd. o Hydref 2024. Roedd cyfran y BBaChau yn y DU a wnaeth elw bron ar lefelau cyn-bandemig, gyda 76% o BBaChau yn gyffredinol yn gwneud elw yn ystod hanner cyntaf 2024.⁵⁶ Dywedodd y Monitor Cyllid BBaChau hefyd mai costau cynyddol yn ystod 2024 Ch2 oedd y rhwystr mwyaf i dwf BBaCh (34%), ac yna'r hinsawdd economaidd (31%), ansicrwydd gwleidyddol (24%), a deddfwriaeth (23%).

⁵⁴Mae data ar gyfer Cymru yn deillio o ddetholiad o Fonitor Cyllid BBaChau a ddarparwyd gan Fanc Datblygu Cymru.

⁵⁵<https://www.bva-bdrc.com/wp-content/uploads/2024/12/SME-Monthly-charts-October-2024-.pdf>

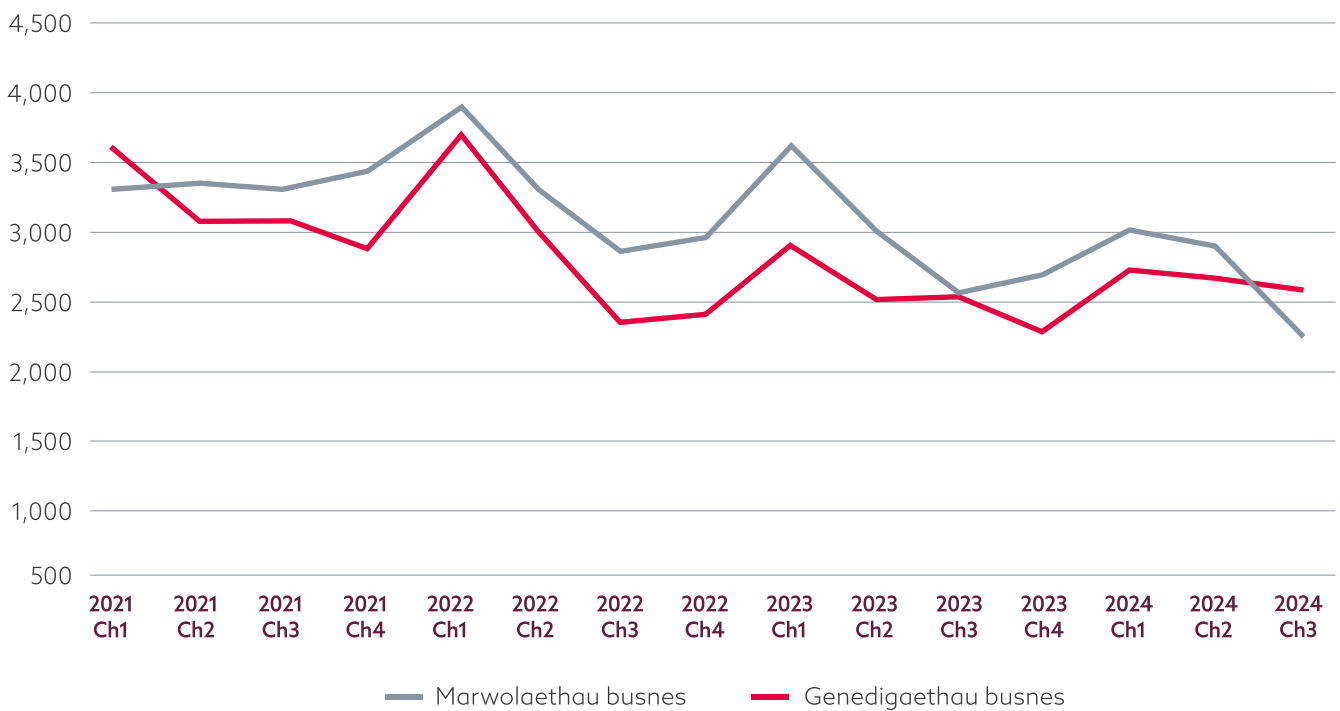
⁵⁶<https://www.bva-bdrc.com/wp-content/uploads/2024/09/SME-charts-Q2-2024-presentation-pack-FINAL.pdf>

Mae genedigaethau busnes yng Nghymru yn uwch na marwolaethau busnes am y tro cyntaf ers dros dair blynedd

Adroddodd yr SYG gyfanswm amcangyfrifedig o 75,405 o enedigaethau busnes yn y DU yn ystod 2024 Ch3; roedd hyn 3.7% yn is nag yn 2023 Ch3.⁵⁷ Dywedodd yr SYG hefyd fod nifer y marwolaethau busnes yn y DU yn 2024 Ch3 yn 65,180, a oedd 4.2% yn is na'r un chwarter yn y flwyddyn flaenorol. Yn 2024 Ch3, felly, roedd nifer y genedigaethau busnes yn uwch na marwolaethau busnes ledled y DU. Mae Ffigur 3.2 yn dangos yr amrywiad mewn

genedigaethau a marwolaethau busnes chwarterol yng Nghymru dros y 15 chwarter diwethaf. Nifer y genedigaethau busnes yng Nghymru yn 2024 Ch3 oedd 2,545, a nifer y marwolaethau busnes yng Nghymru yn ystod yr un cyfnod oedd 2,270. Am y tro cyntaf ers 2021 Ch1 roedd nifer y genedigaethau busnes yng Nghymru yn uwch na marwolaethau busnes, a gyda genedigaethau busnes a marwolaethau yn gostwng ers dechrau 2024.

Ffigur 3.2.
Demograffeg Busnes Chwarterol yng Nghymru, 2020 Ch1 - 2024 Ch3

Ffynhonnell: Demograffeg Busnes SYG, Ystadegau Arbrofol Chwarterol, DU⁵⁹

⁵⁷ <https://www.ons.gov.uk/businessindustryandtrade/business/activitysizeandlocation/bulletins/businessdemographyquarterlyexperimentalstatisticsuk/julytoseptember2024>

⁵⁸ <https://www.ons.gov.uk/businessindustryandtrade/business/activitysizeandlocation/datasets/businessdemographyquarterlyexperimentalstatisticslowlevelgeographicbreakdownuk>

⁵⁹ ONS, ibid.

Arolwg o effeithiau ac amodau busnes

Arolwg o Effeithiau ac Amodau Busnes (BICS) SYG ar gyfer y 1af i'r 30ain Tachwedd (Ton 122)⁶⁰ adroddwyd bod 25.1% o fusnesau Cymru a arolygwyd wedi profi trosiant uwch ym mis Tachwedd 2024 (DU 21.2%). Roedd tua 17.1% o fusnesau a arolygwyd yng Nghymru yn disgwyl i drosiant gynyddu ym mis Ionawr 2025 yn erbyn cyfartaledd y DU o 18.4%.

Datgelodd y BICS hefyd, yn ystod mis Tachwedd 2024, fod 6.5% o'r busnesau a arolygwyd yng Nghymru (DU 7.1%) wedi dweud bod prisiau'r nwyddau a'r gwasanaethau a werthwyd gan eu busnesau wedi cynyddu o gymharu â'r mis blaenorol, a 14.1% o'r busnesau a arolygwyd yng

Nghymru (DU 16.9%) bod y prisiau yr oeddent wedi'u talu am nwyddau a gwasanaethau wedi cynyddu ers y mis blaenorol. Roedd tua 13.3% o gwmnïau Cymreig yn gallu adrodd eu bod yn disgwyl i'w cyflogaeth gynyddu ym mis Ionawr 2025 (DU 12.6%).

O gymharu â'r un cyfnod yn 2023, roedd tua 28.1% o'r busnesau Cymreig a arolygwyd yn credu bod eu perfformiad wedi cynyddu (DU 23.5%), gyda 20.0% yn credu ei fod wedi gostwng (DU 22.0%). O ran disgwyliadau, roedd 35.9% o fusnesau Cymru yn disgwyl y byddai eu perfformiad yn cynyddu yn y flwyddyn i ddod (DU 33.0%).

⁶⁰ <https://www.ons.gov.uk/economy/economicoutputandproductivity/output/datasets/businessinsightsandimpactontheeconomy>

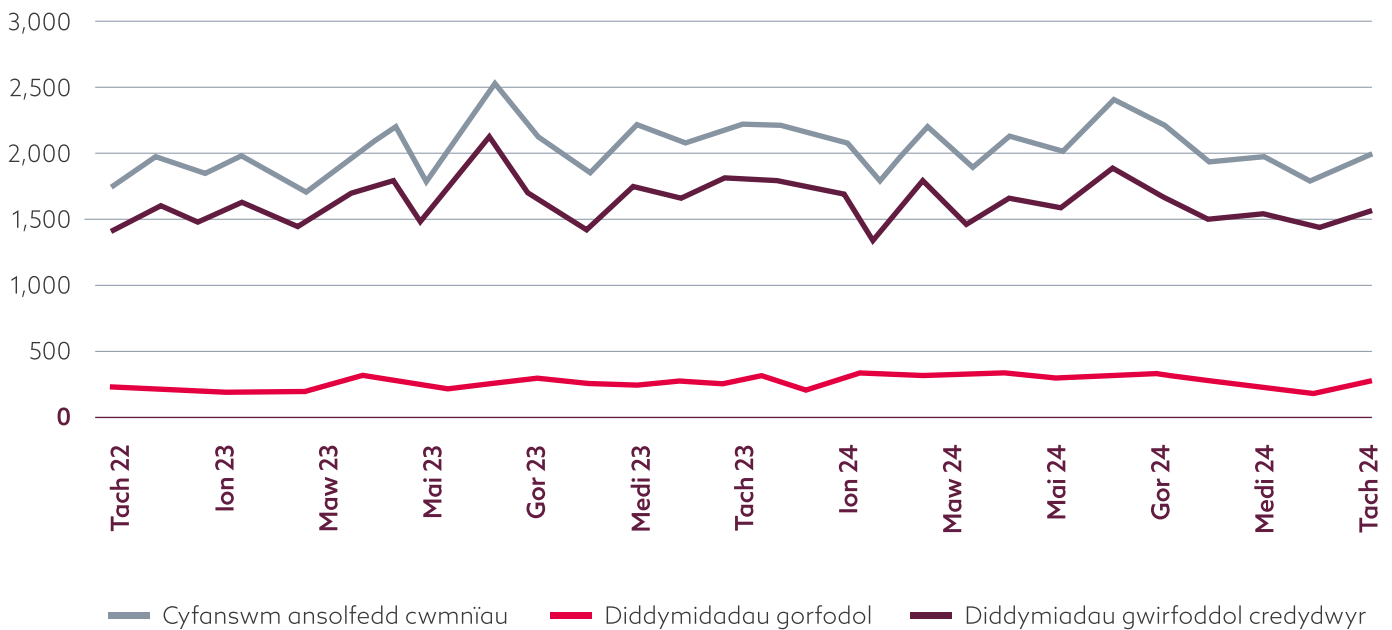
Ansolfedd busnes

Mae Ffigur 3.3 yn dangos y duedd o ansolfedd cwmnïau cofrestredig yng Nghymru a Lloegr o fis Tachwedd 2022 i fis Tachwedd 2024. Mae nifer yr ansolfedd wedi parhau i amrywio drwy gydol 2024. Cyfanswm ansolfedd misol Tachwedd 2024 oedd 1,966, a oedd 13% yn uwch na'r mis blaenorol pan oedd yn 1,743.

Mae'r gyfradd gyffredinol hon wedi parhau i gael ei hysgogi'n bennaf gan ddatodiad gwirfoddol credydwy, sef 1,565 ym mis Tachwedd 2024, tra bod nifer y datodiadau gorfodol yn 254 yn ystod yr un mis.

Ffigur 3.3.

Ansolfedd Cwmnïau Cofrestredig Misol, Cymru a Lloegr, Tachwedd 2022 – Tachwedd 2024

Ffynhonnell: Ystadegau Misol Ansolfedd Llywodraeth y DU⁶¹

Fel y nodwyd mewn adroddiadau blaenorol, gall dyfarniadau Llys Sirol ar gyfer dyled, o dan rai amgylchiadau, helpu i ragweld ansolfedd posibl yn y dyfodol fel rhan o duedd ehangach. Mae data dros dro yn dangos bod 460,229

o hawliadau Llys Sirol yn ystod 2024, 229, cynnydd sylweddol o gymharu â 415,495 yn y chwarter blaenorol, ac, o'r rhain, roedd 383,398 yn hawliadau arian, eto'n sylweddol uwch na 342,244 yn y chwarter blaenorol.⁶²

⁶¹ <https://www.gov.uk/government/statistics/company-insolvencies-november-2024/commentary-company-insolvency-statistics-november-2024>

⁶² <https://www.gov.uk/government/collections/civil-justice-statistics-quarterly#2024>

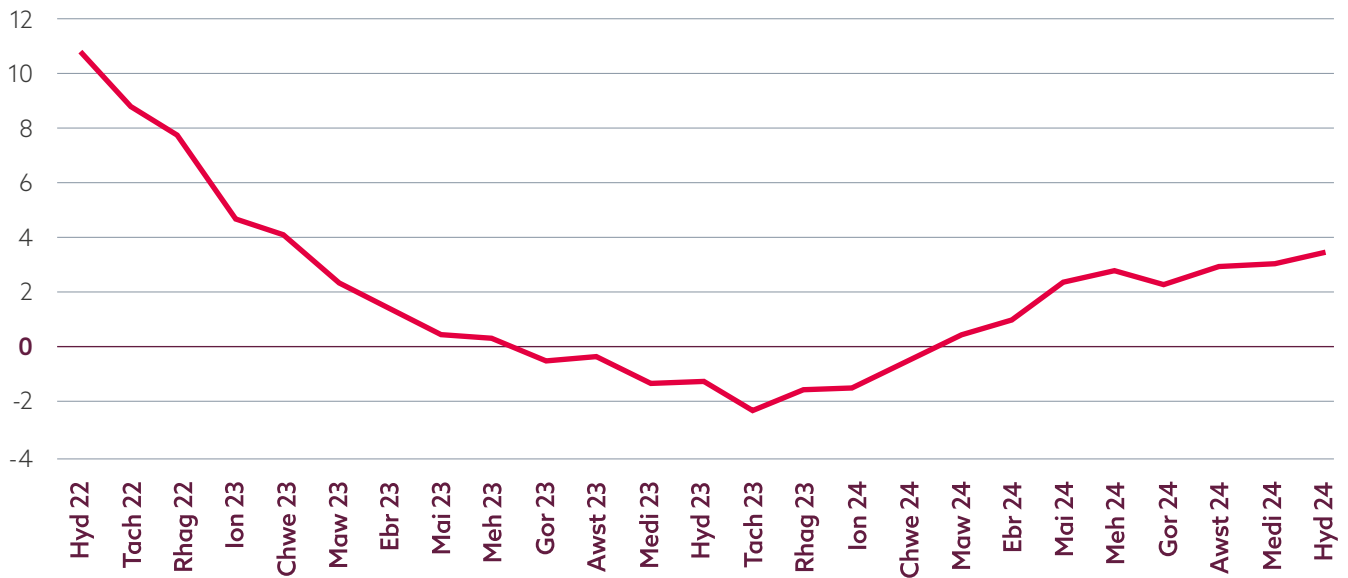
Cynyddodd prisiau tai yn y DU yn y flwyddyn hyd at Hydref 2024

Mae data SYG sy'n casglu pryniannau arian parod a rhai sy'n seiliedig ar forgeisi, yn dangos bod prisiau tai yn y DU wedi cynyddu 3.4% yn y 12 mis hyd at Hydref 2024.⁶³ Pris tŷ cyfartalog y DU ym mis Hydref 2024 oedd £292,000, a oedd

£10,000 yn uwch na 12 mis ynghynt. Pris tŷ cyfartalog yng Nghymru ym mis Hydref 2024 oedd £222,316, sy'n cynrychioli cynnydd o 4% o fis Hydref 2023.

Ffigur 3.4.

Mynegai Prisiau Tai SYG UK, Newid Canrannol Blyneddol, Hydref 2022 – Hydref 2024

Ffynhonnell: Mynegai Prisiau Tai SYG⁶⁴

Mae Banc Lloegr wedi adrodd mai⁶⁵ 68,300 oedd y gymeradwyaeth net o forgeisi ar gyfer prynu tai ym mis Hydref 2024, yr uchaf ers mis Awst 2022, ac i fyny 2,200 ers Medi 2024. Roedd benthycia morgeisi net yn £3.4bn ym mis Hydref, yr uchaf ers mis Tachwedd 2022, ac cynnydd o £0.9bn o fis Medi. Yn y cyfamser, adroddodd y Banc hefyd fod y gyfradd llog effeithiol

(y gyfradd llog wirioneddol a dalwyd ar forgeisi newydd eu tynnu) i lawr i 4.61%, y lefel isaf ers mis Mai 2023. Cododd cymeradwyaethau ailforgeisio am y trydydd mis yn olynol i 31,400 ym mis Hydref, ond dylid nodi mai dim ond cymeradwyaethau ailforgeisio gyda benthyciwr gwahanol y mae'r data hwn yn ei gasglu.

⁶³ <https://www.gov.uk/government/statistics/uk-house-price-index-for-october-2024/uk-house-price-index-summary-october-2024>

⁶⁴ ONS (Rhagfyr 2024) op. cit.

⁶⁵ <https://www.bankofengland.co.uk/news/?NewsTypes=571948d14c6943f7b5b7748ad80bef29&Taxonomies=65c741d9573d48c09359a3c48020fe76&InfiniteScrolling=False&Direction=Latest>

Cynnydd mewn buddsoddiad tai yn y DU

Ym mis Tachwedd, adroddodd Banc Lloegr fod buddsoddiad tai wedi codi 2.1% yn 2024 Ch2, sy'n uwch na'r lefel fflat a ddisgwylir ar adeg ei adroddiad ym mis Awst 2024. Er bod y Banc yn disgwyl i fuddsoddiad tai ostwng 2.1% yn ystod 2024 Ch3, mae'n rhagweld cynnydd o 0.8% yn 2024 Ch4.⁶⁶

Cofrestrodd mynegai rheolwyr prynu adeiladu S&P Global/CIPS UK⁶⁷ 54.3 mewn gweithgarwch adeiladu cyffredinol ym mis Tachwedd 2024, y nawfed mis yn olynol pan oedd y prif fynegai yn uwch na'r trothwy niwtral o 50.0. Roedd y mynegai cyffredinol yn cael ei yrru gan waith masnachol a pheirianeg sifil, ond parhaodd adeiladu tai (47.9) i brofi dirywiad am yr ail fis yn olynol.

Mae gwerthoedd eiddo masnachol y DU yn profi canlyniadau cymysg

Mae ffawd sector eiddo masnachol y DU yn ystod 2024 yn ymddangos yn gymysg. Mae arwyddion bod prif swyddfeydd a gofodau manwerthu yn codi mewn gwerth am y tro cyntaf ers dwy flynedd, ac mae'n ymddangos mai adeiladau swyddfa canol Llundain sydd wedi gweld y cynnydd mwyaf arwyddocaol mewn gwerth yn y chwe mis hyd at ddiwedd mis Medi. Mae hyn yn dilyn cwmp sylweddol o bron i chwarter gwerth eiddo masnachol ar gyfartaledd ledled Ewrop dros y ddwy flynedd ddiwethaf.⁶⁸

I'r gwrthwyneb, mae pryderon bod swyddfeydd hŷn a gofod manwerthu mewn lleoliadau llai poblogaidd yn parhau i brofi galw cyfyngedig, a ofnir y gallai hynny arwain at ostyngiadau pellach mewn gwerth. Mae cyfraddau llog uwch dros y ddwy flynedd ddiwethaf, ynghyd â phoblogrwydd parhaus gweithio hybrid, wedi cyfrannu at ostyngiad sydyn yn y broses o ailbriso eiddo tiriog masnachol.⁶⁹ Yn gyffredinol, mae cyfraddau swyddfeydd gweigion y DU bellach ar eu lefelau uchaf mewn deng mlynedd.⁷⁰

⁶⁶ <https://www.bankofengland.co.uk/monetary-policy-report/monetary-policy-report>

⁶⁷ <https://www.pmi.spglobal.com/Public/Release/PressReleases>

⁶⁸ Financial Times (15.11.24) 'Prime UK office and shopping centre values rise for first time in 2 years'. <https://www.ft.com/content/befdb8d9-440e-4b69-86b7-c350e83e19db>

⁶⁹ Financial Times (10.07.24) 'Large London office buildings proving almost impossible to sell'. <https://www.ft.com/content/d1ffb476-601c-485e-a020-388631ed7064>

⁷⁰ Financial Times (15.11.24) op. cit.

- Cynydd yn nifer y BBaChau Cymreig sy'n defnyddio cyllid allanol yn 2024 Ch2.
- Y gyfradd llog gyfartalog ar fenthyciadau newydd i BBaChau oedd 7.26% ym mis Hydref 2024.
- Cynyddodd cyllid ecwiti ar gyfer busnesau bach y DU yn 2024 Ch1 a 2024 Ch2, er gwaethaf gostyngiad ehangach yng nghyfanswm cyllid ecwiti'r DU.

Cyflenwad a galw am fenthycia busnes

Mae Arolwg Cyflwr Credyd chwarterol Banc Lloegr o fenthycwyr banciau a chymdeithasau adeiladu yn archwilio tueddiadau a datblygiadau yn amodau credyd y DU. Mae'r arolwg yn ymdrin â benthycia i gartrefi a benthycia i gorfforaethau anariannol, busnesau bach, a chwmnïau ariannol nad ydynt yn fanc. Gofynnodd arolwg 2024Ch3 i fenthycwyr adrodd ar eu newidiadau canfyddedig yn ochrau cyflenwad a galw amodau credyd ar gyfer y tri mis hyd at ddiwedd Awst 2024, o gymharu â'r tri mis hyd at ddiwedd Mai 2024, ac yna newidiadau disgwylidig hyd at ddiwedd y cyfnod. Tachwedd 2024.⁷¹

Dyweddodd benthycwyr fod argaeledd credyd (a ddiffinnir fel parodrwydd a gallu i gyflenwi credyd) i'r sector corfforaethol heb newid eto yn 2024 Ch3. Roedd argaeledd credyd i fusnesau bach heb newid ac wedi cynyddu ychydig ar gyfer busnesau canolig a mawr. Roedd disgwyl i argaeledd cyffredinol aros yr un fath yn 2024 Ch4. Yn y cyfamser, dywedodd benthycwyr nad oedd y galw gan fusnesau o bob maint wedi newid ychwaith yn 2024 Ch3. Wrth edrych i'r dyfodol, roedd disgwyl i'r galw gan fusnesau bach ostwng ychydig, a disgwylir iddo gynyddu ychydig ar gyfer busnesau canolig eu maint, yn ogystal â chynyddu ar gyfer busnesau mawr yn ystod 2024 Ch4.

Yn ystod y tri mis hyd at fis Medi 2024, yn ôl UK Finance, cynyddodd y benthycia gros cyffredinol i fusnesau bach a chanolig yn y DU gan brif fanciau'r stryd fawr am y trydydd chwarter yn olynol o'r twf o flwyddyn i flwyddyn, er bod benthycia'n dal i fod yn dawel o gymharu â lefelau cyn-Covid. Mae gwahaniaethau sectoraidd, fodd bynnag, gyda thwf cymedrol mewn benthycia i BBaChau mewn eiddo tiriog a gwasanaethau proffesiynol, amaethyddiaeth, a gwasanaethau hamdden a phersonol, ond proffil benthycia llawer gwannach i BBaChau mewn gweithgynhyrchu, a thrafnidiaeth a storio.⁷²

Canfu'r Arolwg o Amodau Credyd fod benthycwyr wedi adrodd bod cyfraddau diofyn ar fenthyciadau i fusnesau o bob maint heb newid yn ystod 2024 Ch3 a bod disgwyl iddynt aros yr un fath yn ystod 2024 Ch4. Nid oedd colledion mewn achos o ddiffyg dalu ychwaith wedi newid ar gyfer busnesau o bob maint yn 2024 Ch3.⁷³

⁷¹ <https://www.bankofengland.co.uk/credit-conditions-survey/2024/2024-q4>

⁷² <https://www.ukfinance.org.uk/system/files/2024-12/Business%20Finance%20Review%202024%20Q3.pdf>

⁷³ <https://www.bankofengland.co.uk/credit-conditions-survey/2024/2024-q4>

Cynnydd yn nifer y BBaChau Cymreig sy'n defnyddio cyllid allanol yn 2024 Ch2

Monitor Cyllid BBaCh a gyhoeddwyd ym mis Medi 2024⁷⁴ ffod 43% o BBaChau y DU wedi defnyddio rhyw fath o gyllid allanol yn ystod 2024 Ch2, sy'n is na'r 48% yn ystod 2024 Ch1. Yng Nghymru, fodd bynnag, cynyddodd canran y busnesau bach a chanolig sy'n defnyddio rhyw fath o gyllid busnes yn ystod 2024 Ch2 i 59%, i fyny o 47% yn ystod 2024 Ch1.⁷⁵ Yn ystod 2023, roedd 46% o fusnesau bach a chanolig y DU wedi defnyddio rhyw fath o gyllid allanol o gymharu â 43% yng Nghymru.

Ledled y DU gyfan, cynyddodd y defnydd o gardiau credyd a gorddrafftiau gan fusnesau bach a chanolig ar ddechrau 2023, ac arhosodd y patrwm hwn yn gyson yn ystod hanner cyntaf 2024. O'r BBaChau hynny yng Nghymru sy'n defnyddio rhyw fath o gyllid allanol,

roedd 16% wedi defnyddio gorddrafftiau, 14% ar brydles/hurbrynu, 13% o fenthyciadau banc neu forgeisi masnachol, a 12% wedi defnyddio cardiau credyd yn ystod 2024H1.

Gostyngodd canran y busnesau bach a chanolig yn y DU sy'n chwistrellu arian personol i'w busnes i 36% yn 2024 Ch2 (45% yng Nghymru), o 39% yn 2024 Ch1 (30% yng Nghymru), gyda 22% o'r busnesau hyn (31% yng Nghymru) yn credu eu bod doedd ganddo ddim dewis wrth wneud hynny. Yn y cyfamser, roedd tua 20% o fusnesau bach a chanolig y DU yn dal i ad-dalu cyllid pandemig ar ddiwedd y flwyddyn 2024 Ch2, ac yn ystod 2024H1 roedd 23% o BBaChau yng Nghymru yn dal i ad-dalu cyllid pandemig.

⁷⁴ <https://www.bva-bdrc.com/wp-content/uploads/2024/09/SME-charts-Q2-2024-presentation-pack-FINAL.pdf>

⁷⁵ Mae data ar gyfer Cymru yn deillio o ddeddiad o Fonitor Cyllid BBaChau a ddarparwyd gan Fanc Datblygu Cymru

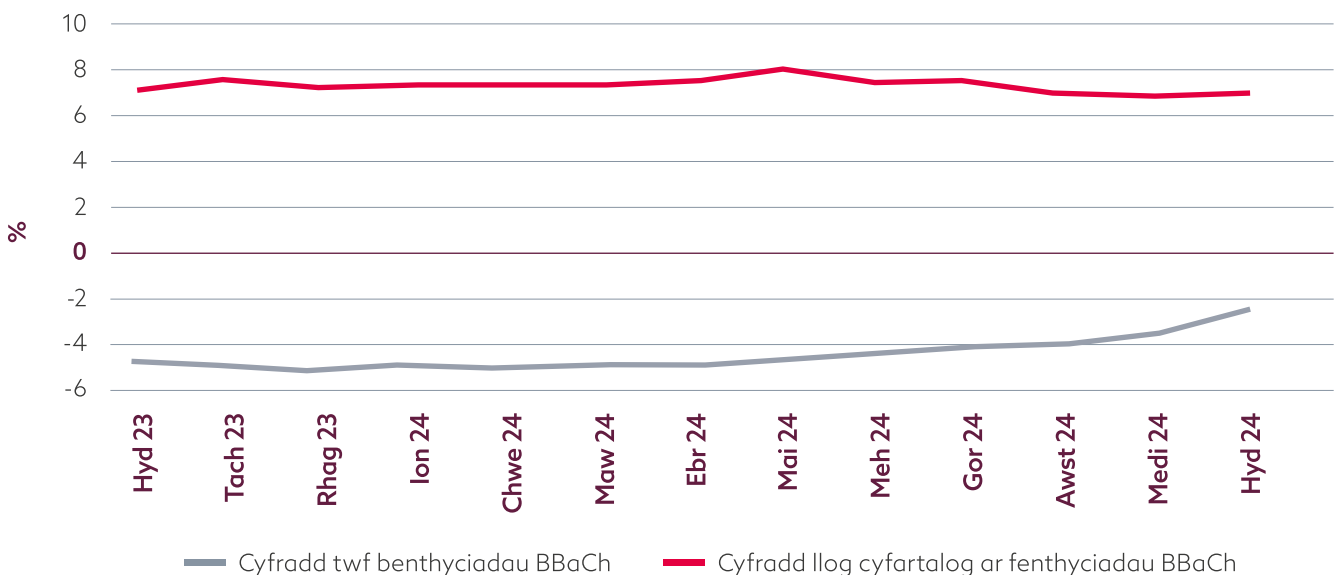
Mae'r gyfradd llog gyfartalog ar fenthyciadau BBaCh ym mis Hydref 2024 yn is na'r 12 mis blaenorol

Mae Ffigur 4.1 yn dangos cyfradd twf misol benthyciadau BBaCh, a'r gyfradd llog wedi'i phwysoli yn seiliedig ar ddata Banc Lloegr ar gyfer y cyfnod Hydref 2023 i Hydref 2024.⁷⁶ Cynyddodd cyfradd twf benthycia gan BBaChau i -2.9, i fyny o -3.7 ym mis Medi, a pharhau â

thuedd fisol gynyddol ers mis Rhagfyr 2023 pan oedd yn -5.0. Yn y cyfamser, y gyfradd llog effeithiol ar fenthyciadau newydd i BBaChau oedd 7.26% ym mis Hydref, i fyny o 7.16% ym mis Medi, ond yn is na'r 7.34% ym mis Hydref 2023.

Ffigur 4.1

Benthyciadau BBaChau Cyfradd Twf a Benthyciadau Cyfradd Llog Effeithiol i BBaChau, Hydref 2023 – Hydref 2024

Ffynhonnell: Banc Lloegr⁷⁷

Yn ei gyfarfod ym mis Rhagfyr cytunodd Pwyllgor Polisi Ariannol (PPA) Banc Lloegr i gadw cyfraddau llog ar 4.75%.⁷⁸ Adroddodd y Banc fod chwyddiant MPD deuddeg mis wedi cynyddu

i 2.6% ym mis Tachwedd, i fyny o 2.3% ym mis Hydref. Mae'r Banc yn disgwyl i brif chwyddiant MPD barhau i godi ychydig yn y tymor agos.

⁷⁶ Cyfartaledd misol cyfradd llog sterling bwysoli ar gyfartaledd banciau preswyl y DU - benthyciadau eraill, cyfradd gyfnewidiol sy'n gysylltiedig â Chyfradd Banc (<3mth reset) i fentrau bach a chanolig (yn y cant) heb ei hoddasau'n dymhorol. Cyfres Banc Lloegr CFMZ6HQ <https://www.test.bankofengland.co.uk/boeapps/database/fromshowcolumns.asp?Travel=NlxAZxSUX&FromSeries=1&ToSeries=50&DAT=RNG&FD=1&FM=Jan&FY=2010&TD=11&TM=May&TY=2025&FNY=Y&CSVF=TT&html.x=66&html.y=26&SeriesCodes=CFMZ6HQ&UsingCodes=Y&Filter=N&title=CFMZ6HQ&VPD=Y>

⁷⁷ Banc Lloegr, Arian a Chredyd / Money and Credit <https://www.bankofengland.co.uk/news/?NewsTypes=571948d14c6943f7b5b7748ad80bef29&Taxonomies=65c741d9573d48c09359a3c48020fe76&InfiniteScrolling=False&Direction=Latest>

⁷⁸ <https://www.bankofengland.co.uk/-/media/boe/files/monetary-policy-summary-and-minutes/2024/monetary-policy-summary-and-minutes-december-2024.pdf>

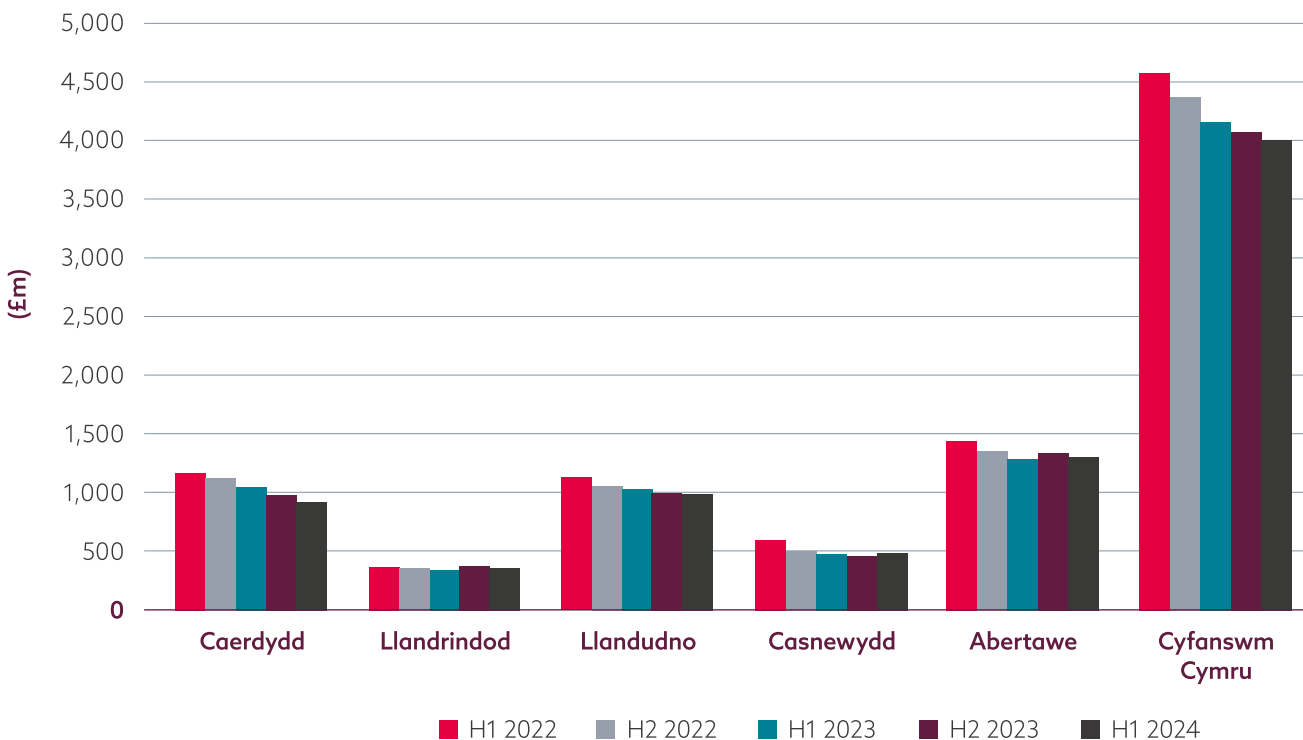
Stoc o fenthycia i BBaChau Cymru yn dychwelyd i lefelau cyn-bandemig

Cyhoeddir benthyciadau BBaCh Cyllid y DU o fewn data codau post y DU ar gyfer pob cyfnod o hanner blwyddyn, gyda'r data cyhoeddus diweddaraf ar gael ar gyfer 2024 H1.⁷⁹ Mae'r data diweddaraf yn dangos gostyngiad parhaus yn y stoc benthycia i BBaChau Cymru yn ystod hanner cyntaf 2024. Gostyngodd y swm benthycia cyffredinol o £4.590bn yn 2022 H1 i £3.981bn yn 2024 H1, gostyngiad sylweddol o £608m. Mae'n bwysig deall y data hwn o fewn cyd-destun tymor hwy, fodd bynnag, gan ei bod yn ymddangos bod y stoc benthycia cyffredinol yn dychwelyd i lefelau cyn-bandemig, efallai'n

adlewyrchu'r ffaith bod BBaChau Cymru yn parhau i dalu benthyciadau Covid i lawr.

Mae Ffigur 4.2 yn dangos benthyciadau i BBaChau yn ôl ardal cod post Cymru dros y cyfnod 2022 H1 i 2024 H1. Cod post ardal Abertawe oedd yn parhau i dderbyn y mwyaf o fenthycia BBaCh yn 2024 H1 (£1.25bn), tra derbyniodd Llandudno £980m a Chaerdydd £926m. Dylid nodi nad yw'r cyfansymiau ar gyfer Cymru yn y ffynhonnell ddata hon yn cynnwys rhai ardaloedd cod post Amwythig sydd yng Nghymru.

Ffigur 4.2.
Benthycia BBaCh, Ardal Cod Post Cymru (£m)

Ffynhonnell: Data Benthycia Cod Post Cyllid y DU, BBaChau⁸⁰

⁷⁹ Cyllid y DU, Benthycia BBaCh o fewn Codau Post y DU <https://www.ukfinance.org.uk/data-and-research/data/sme-lending-within-uk-postcodes>

⁸⁰ Cyllid y DU / UK Finance ibid.

Buddsoddiadau ecwiti

Mae buddsoddiadau ecwiti mewn busnesau yn tueddu i ddeillio o amrywiaeth o ffynonellau. Mae'r rhain yn cynnwys cronfeydd cyfalaf menter, angylion busnes, cyllidwyr torfol, buddsoddwyr corfforaethol, a chronfeydd y Llywodraeth. Gall mentrau o'r fath ddigwydd ar wahanol gamau o ddatblygiad busnes.⁸¹

Marchnadoedd Cyllid Busnesau Bach 2023/24⁸² amlinellodd adroddiad gan Fanc Busnes Prydain y newidiadau diweddar ym marchnad cyfalaf menter y DU. Erbyn 2022 Ch1 roedd swm sylweddol o bowdr sych (cyfalaf ymrwymedig ond heb ei ddefnyddio) wedi'i bentyrru mewn cronfeydd cyfalaf menter wrth i gyfraddau llog isel annog dyraniad cynyddol o gyfalaf preifat tuag at fuddsoddiadau i chwilio am adenillion uwch.

Mae amodau marchnad heriol a gorbrisio posibl wedi arwain at arafu'r defnydd o'r cronfeydd cyfalaf menter hyn. Erbyn diwedd 2023, roedd gan gronfeydd cyfalaf menter yn y DU £13.4bn o gyfanswm powdr sych i'w fuddsoddi yn y DU, 58% yn fwy na'r un pwynt yn 2021. Fodd bynnag, gwerth cronfeydd newydd a godwyd gan gyfalaf menter yn y DU rheolwyr cronfa oedd £3.7bn, 41% yn llai na'r swm a godwyd yn 2022 sy'n awgrymu bod y farchnad wedi arafu.

Fel y nodwyd yn yr adroddiad chwarterol blaenorol, gostyngodd buddsoddiadau ecwiti cyffredinol mewn busnesau bach yn y DU 48% i £8.8bn yn 2023, a gostyngodd nifer y bargeinion a gyhoeddwyd 25% i 2,152.⁸³ Cymru oedd yr unig ran o'r DU yn ystod 2023 i weld cynnydd yng nghyfanswm gwerth y buddsoddiad (hyd at £0.11bn), er bod nifer y bargeinion ychydig yn is.

Cynyddodd cyllid ecwiti ar gyfer busnesau bach y DU yn 2024 Ch1 a 2024 Ch2

Mae Traciwr Gwledydd a Rhanbarthau⁸⁴ Banc Busnes Prydain yn nodi y bu gostyngiad parhaus cyffredinol mewn meintiau bargeinion a gwerthoedd yn y rhan fwyaf o ardaloedd y DU yn ystod hanner cyntaf 2024. Serch hynny, roedd rhai arwyddion o adferiad, gyda gwerth buddsoddiadau ecwiti mewn busnesau llai yn

codi 7% yn 2024 Ch1 o gymharu â 2023 Ch1, er gwaethaf gostyngiad o 16% yn niferoedd cyffredinol y bargeinion, a pharhaodd y twf hwn i 2024 Ch2. Roedd hyn yn fwyaf amlwg yn Llundain (70% o gymharu â 2023 Ch2), ond gwelodd rhannau eraill o'r DU gynnydd hefyd (27% o gymharu â 2023 Ch2).

⁸¹ https://developmentbank.wales/sites/default/files/2019-04/Equity%20Clusters%20Report_final.pdf

⁸² Banc Busnes Prydain (2024). Marchnadoedd Cyllid Busnesau Bach 2023/24. <https://www.british-business-bank.co.uk/sites/g/files/sovrnj166/files/2024-03/small-business-finance-market-report-2024.pdf>

⁸³ Banc Busnes Prydain/Beauhurst (2024). Traciwr Ecwiti Busnesau Bach. <https://www.british-business-bank.co.uk/about/research-and-publications/small-business-equity-tracker-2024>

⁸⁴ Banc Busnes Prydain (2024). Traciwr Cenhedloedd a Rhanbarthau. www.british-business-bank.co.uk/about/research-and-publications/nations-and-regions-tracker-2024

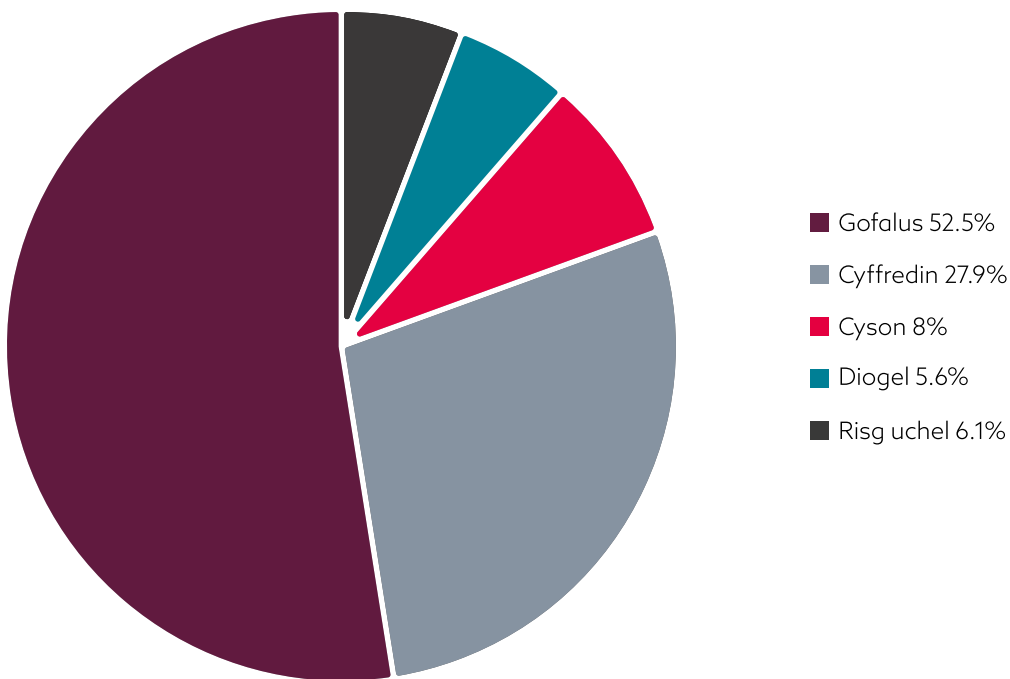
Rhai newidiadau yn y flwyddyn hyd at Ionawr 2025 mewn cwmnïau mewn categorïau risg credyd gwahanol

Chwiliwyd cronfa ddata Bureau van Dijk FAME o ddata Tŷ'r Cwmnïau ym mis Ionawr 2025 i geisio tystiolaeth o gyfran y BBaChau Cymreig a oedd yn perthyn i wahanol gategorïau risg credyd. Arweiniodd y chwiliad at 96,565 o fusnesau bach a chanolig â statws credyd hysbys (cynnydd o 6% yn nifer y cwmnïau â statws credyd ers y chwiliad FAME a gynhaliwyd tua blwyddyn ynghynt ym mis Rhagfyr 2023). Mae'n bwysig cydnabod efallai nad yw'r ffynhonnell hon yn nodi cwmnïau lleiaf Cymru. Mae Ffigur 4.3 yn datgelu, o'r cyfanswm hwn, yr amcangyfrifwyd

bod 6.1% o BBaChau yng Nghymru yn y categori statws credyd risg Uchaf. Roedd hyn i fyny o'r 5.4% yn chwiliad Rhagfyr 2023 neu gan 939 o fusnesau cofrestredig. Roedd y categori Gofalus yn cynnwys 50,713 o BBaChau neu 52.5% o'r cyfanswm. Yn gyffredinol mae'r cyfrannau hyn yn eithaf araf i newid a gyda diweddariadau i statws credyd yn dod ar adegau gwahanol yn ôl pryd y caiff data newydd ei lanlwytho i gronfa ddata FAME. Fodd bynnag, mae nifer y busnesau yn y categori Goflus wedi cynyddu 3,454 yn y cyfnod Rhagfyr 2023 i Ionawr 2025.

Ffigur 4.3.

Canrannau BBaChau Cymru mewn categorïau risg credyd gwahanol, Ionawr 2025

Ffynhonnell: Cronfa Ddata FAME

- Yn 2024/25 Ch2 cwblhaodd Banc Datblygu Cymru 119 o fuddsoddiadau gyda chyfanswm gwerth o £33.8m. Roedd y buddsoddiadau hyn yn gysylltiedig â dros 1,630 o swyddi newydd a rhai a ddiogelwyd.
- Busnesau yn rhanbarth de ddwyrain Cymru oedd yn cyfrif am y gyfran uchaf o werth buddsoddi (47%) yn 2024/25 Ch2, a busnesau yn y gogledd a sicrhaodd y gyfran uchaf o gyfanswm swyddi (45%) yn yr un cyfnod.
- Roedd y sector adeiladu yn dominyddu gweithgarwch buddsoddi yn 2024/25 Ch2, gan gyfrif am 35% o'r buddsoddiad.
- Roedd y nifer uchaf o swyddi a grëwyd neu a ddiogelwyd gan fuddsoddiadau Banc Datblygu yn 2024/25Ch2 yn y sector gweithgynhyrchu (bron i 900 o swyddi).

Cwblhaodd y Banc Datblygu 119 o fuddsoddiadau yn 2024/25 Ch2, gan gefnogi 1,634 o swyddi

Mae Ffigur 5.1 yn dangos gostyngiad yn nifer y buddsoddiadau a wnaed gan Fanc Datblygu Cymru yn ail chwarter 2024/25 o gymharu â'r tri chwarter blaenorol. Mae nifer y buddsoddiadau yn 2024/25Ch2 hefyd yn is na nifer y buddsoddiadau a gwblhawyd yn yr un cyfnod y flwyddyn flaenorol (gwnaed 123 o fuddsoddiadau yn 2023/24Ch2).

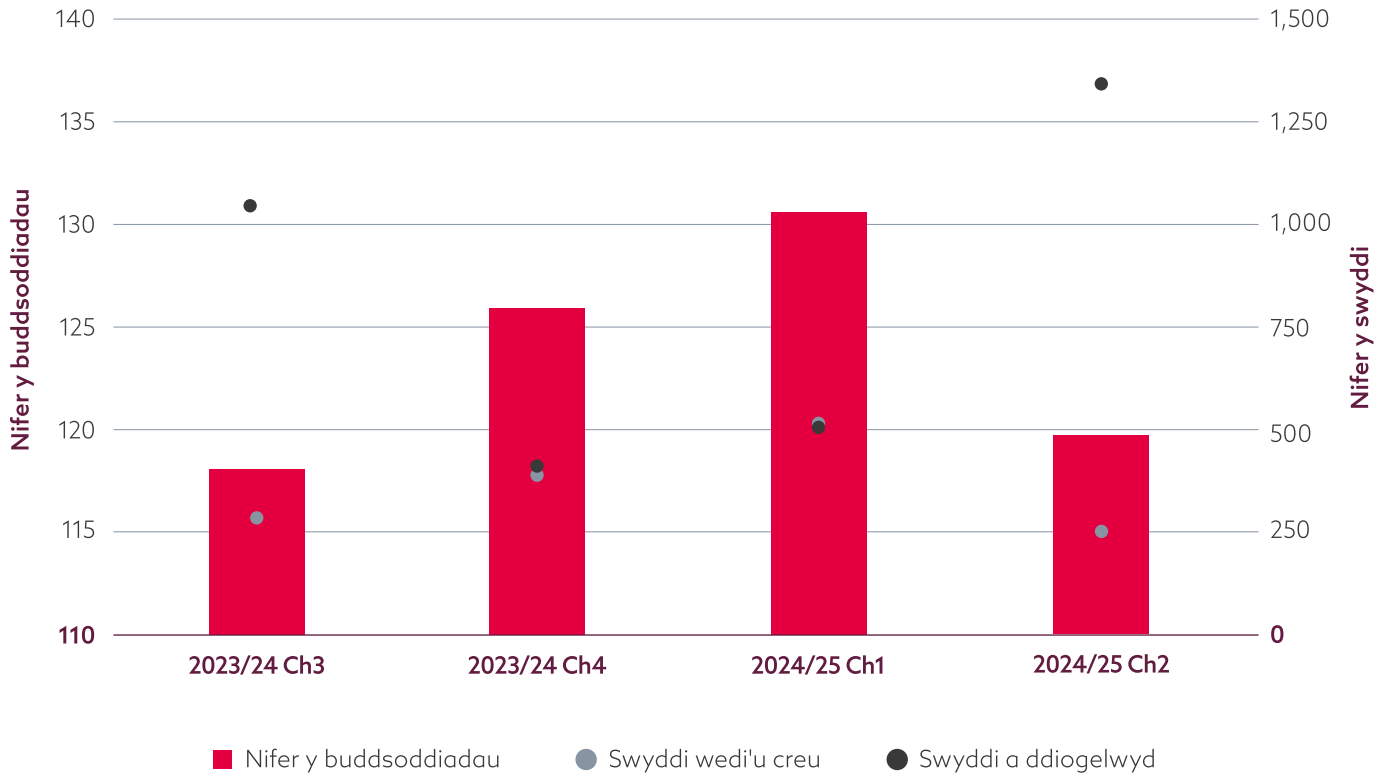
Er bod nifer y buddsoddiadau wedi gostwng yn y chwarter diweddaraf, cynyddodd nifer y swyddi a grëwyd neu a ddiogelwyd yn gysylltiedig â'r buddsoddiadau Banc Datblygu hyn i fwy na 1,630 o swyddi. Roedd nifer y swyddi newydd a grëwyd

yn is yn 2024/25Ch2 nag yn y cyfnodau eraill a ddangosir yn Ffigur 5.1, ond mae nifer y swyddi a ddiogelwyd yn sylweddol uwch na'r tri chwarter blaenorol.

Roedd dros 82% o gyfanswm y swyddi a gefnogwyd gan fuddsoddiadau Banc Datblygu yn 2024/25Ch2 yn swyddi a ddiogelwyd, gyda bron i 18% yn cynrychioli swyddi newydd. Mae angen gofal wrth ddehongli data buddsoddi chwarterol a all fod yn gyfnewidiol ac yn cael ei ddylanwadu gan nifer fach o fuddsoddiadau sylweddol.

Ffigur 5.1.

Buddsoddiadau a swyddi a grëwyd ac a ddiogelwyd, 2023/24 Ch3 – 2024/25 Ch2

Cyfanswm gwerth y buddsoddiadau a wnaed yn ystod 2024/25 Ch2 oedd £33.8m

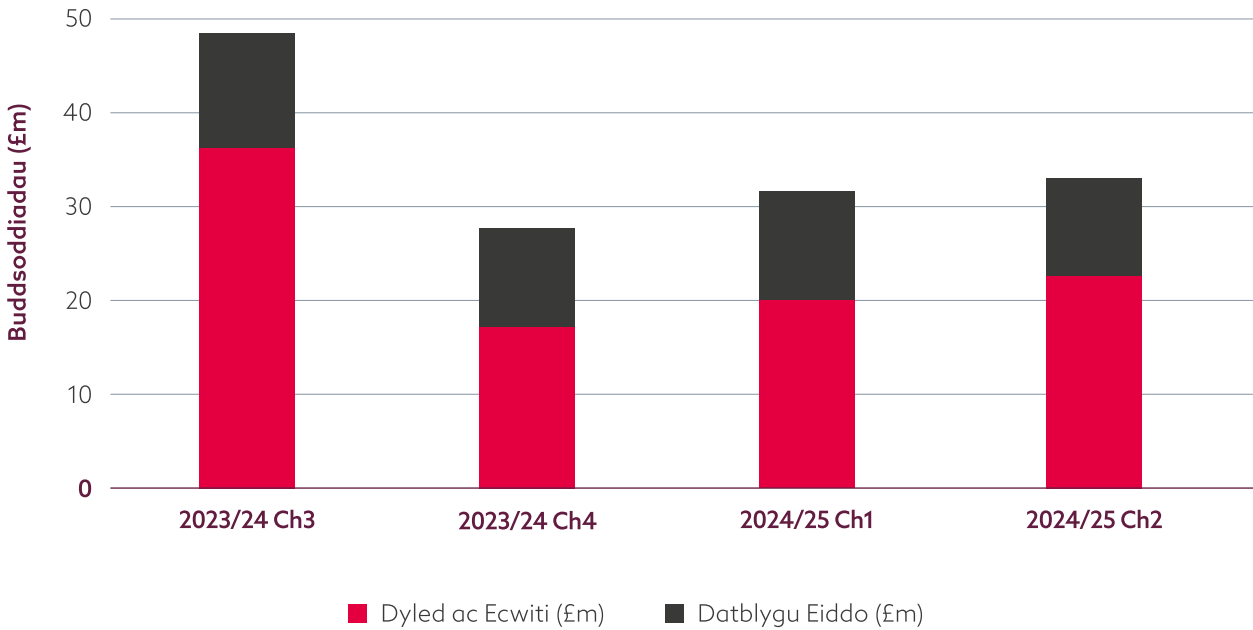
Mae Ffigur 5.2 yn dangos tuedd ar i fyny yng nghyfanswm gwerth y buddsoddiadau yn chwarteri agoriadol blwyddyn ariannol 2024/25, gyda bron i £66m o gronfeydd datblygu busnes ac eiddo wedi'u buddsoddi gan Fanc Datblygu Cymru yn ystod hanner cyntaf y flwyddyn. Yn ystod y cyfnod hwn o chwe mis cefnogwyd 235 o fusnesau gan gyllid Banc Datblygu.⁸⁵

Mae Ffigur 5.2 hefyd yn dangos y lefelau arbennig o uchel o fuddsoddiad yn nhrydydd chwarter 2023/24. Roedd dyled newydd a buddsoddiad ecwiti yn 2024/25Ch2 bron yn £23.3m, gyda thros £10.5m pellach o ddatblygiadau eiddo. Roedd buddsoddiad ecwiti (heb ei ddangos ar wahân yn Ffigur 5.2) yn cynrychioli llai nag 8% o gyfanswm buddsoddiad ecwiti a dyled newydd yn 2024/25 Ch2.

⁸⁵Ni fydd nifer y buddsoddiadau a wneir yn cyfateb i nifer y busnesau a gefnogir, oherwydd efallai y bydd gan fusnesau fuddsoddiad byw eisoes yn y cyfnod ac felly cânt eu heithrio o'r cyfrif.

Ffigur 5.2.

Buddsoddiad newydd yn ôl math o fuddsoddiad, £m, 2023/24Ch3 – 2024/25Ch2

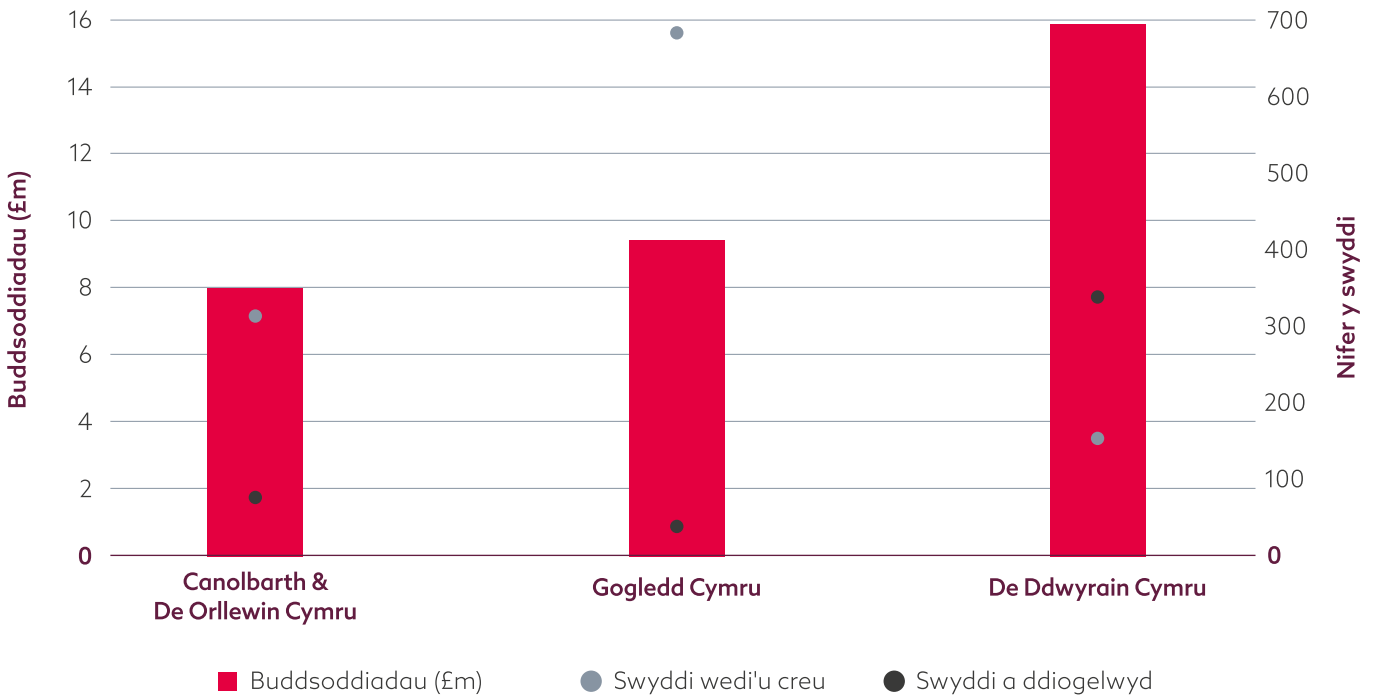

Mae Ffigur 5.3 yn dangos bod busnesau yn ne-ddwyrain Cymru wedi derbyn bron i £15.9m (47%) o gronfeydd buddsoddi o 68 o fuddsoddiadau yn 2024/25Ch2, gan greu neu ddiogelu bron i 500 o swyddi. Sicrhaodd busnesau yng ngogledd Cymru £9.5m o gyllid

Banc Datblygu o 20 o fuddsoddiadau, yn gysylltiedig â 735 o swyddi newydd neu wedi'u diogelu. Tra bod busnesau yn y canolbarth a'r de-orllewin wedi sicrhau 31 o fuddsoddiadau gwerth cyfanswm o £8.4m, gan gefnogi 400 o swyddi newydd neu swyddi wedi'u diogelu.

Ffigur 5.3.

Gwerthoedd buddsoddi, £m, a swyddi a grëwyd ac a ddiogelwyd yn ôl lleoliad 2024/25 Ch2

Ar gyfartaledd, roedd pob buddsoddiad a wnaed gan y Banc Datblygu yn 2024/25 Ch2 yn gysylltiedig â thua £284,000 o gyllid

Mae gwerth buddsoddiad cyfartalog yn 2024/25 Ch2 yn uwch na'r gwerth cyfartalog ar gyfer y chwarter blaenorol (a oedd yn llai na £240,000). Roedd gwerthoedd buddsoddi

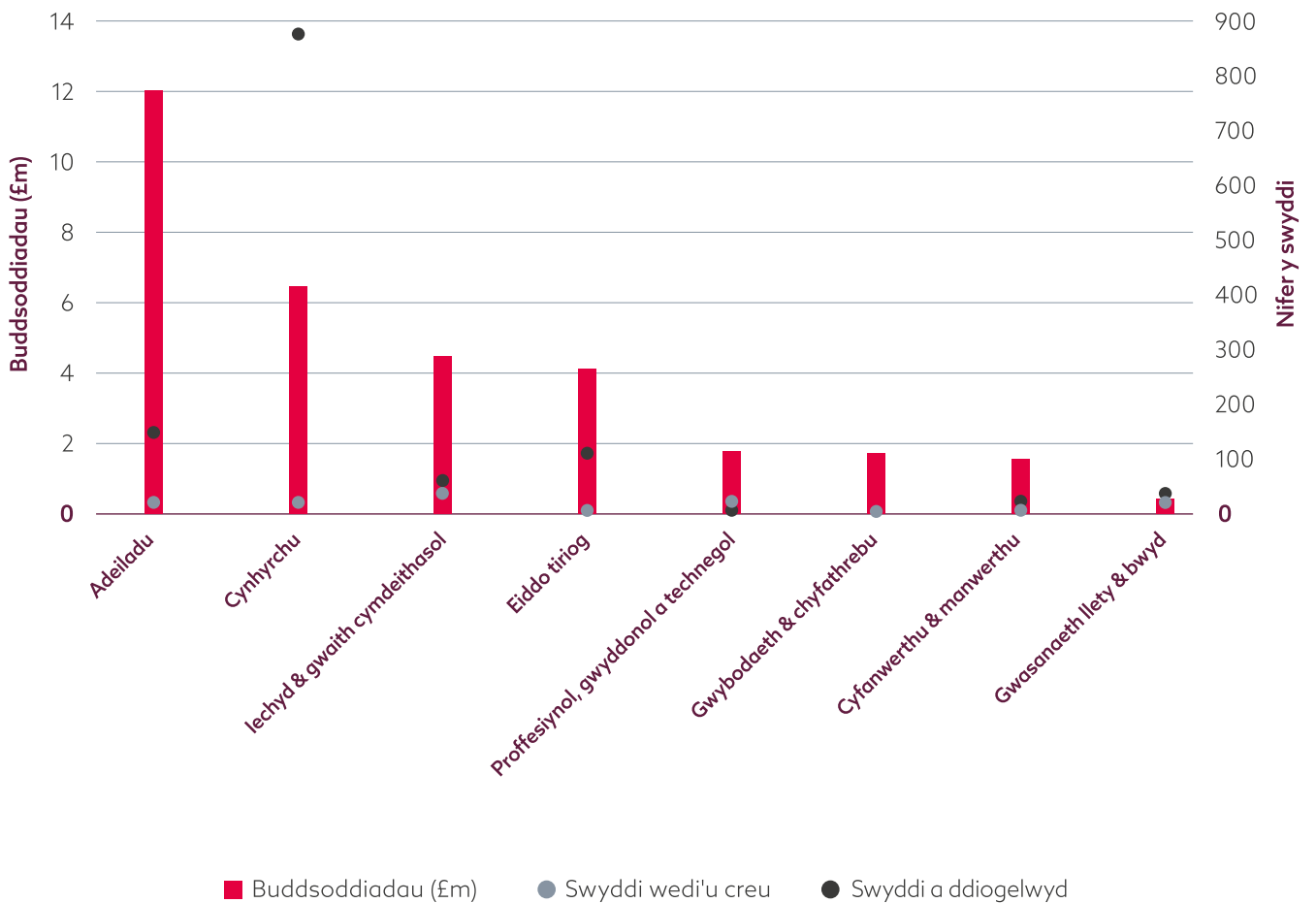
cyfartalog yn 2024/25Ch2 ar eu huchaf yng ngogledd Cymru (dros £475,000 fesul buddsoddiad) ac ar eu hisaf yn ne ddwyrain Cymru (bron i £234,000 fesul buddsoddiad).

Roedd y sector adeiladu yn dominyddu benthyca buddsoddiadau yn 2024/25 Ch2, gan gyfrif am bron i £12m o gyllid

Mae Ffigur 5.4 yn dangos y sectorau o'r economi a sicrhodd dros £500,000 o gyllid buddsoddi Banc Datblygu yn ystod 2024/24 Ch2. Sicrhodd busnesau yn y sectorau adeiladu, gweithgynhyrchu, iechyd dynol a gwaith cymdeithasol, ac eiddo tiriog dros 80% o'r holl gyllid buddsoddi yn 2024/25Ch2. Derbyniodd

busnesau yn y sector gweithgynhyrchu ychydig dros £6.7m (bron i 20%) o gyllid buddsoddi'r Banc Datblygu ond roeddent yn cyfrif am dros hanner yr holl swyddi a grëwyd neu a ddiogelwyd yn 2024/25Ch2, gyda'r mwyafrif o'r rhain yn swyddi a ddiogelwyd.

Ffigur 5.4. Gwerth buddsoddiad, £m, a swyddi fesul sector 2024/25Ch2. Sectorau dethol gyda gwerth buddsoddi dros £0.5m

Mae'r rhagolygon ar gyfer cwmnïau bach yng Nghymru yn ystod 2025 yn anochel yn cael eu llywio gan gyfres o ffactorau lleol, cenedlaethol a rhyngwladol. Ar nodyn cadarnhaol, mae pob arwydd bod chwyddiant, er gwaethaf rhai blisiadau, wedi dod i ben. Daw hyn â'r posibilrwydd o gyfres o doriadau mewn cyfraddau llog yn ystod 2025 a fydd o fudd i'r cwmnïau bach hynny yng Nghymru sy'n ceisio cyllid allanol. Mae rhai sefydliadau'n disgwyl i gyfraddau ostwng mor isel â 3.5% yn 2025. Yn erbyn y newyddion gwell hwn, cafwyd cyllideb gan Lywodraeth y DU a gyflwynodd amcangyfrif o £40bn o godiadau treth, a chyda llawer o hyn yn gysylltiedig â chyfraniadau uwch gan gyflogwyr ar yswiriant gwladol, a gostyngiad yn y trothwyon. I lawer o fusnesau bach mae'n anodd o dan yr amodau masnachu presennol i weld sut y gellir adennill yr arian hwn; a chyda'r posibilrwydd o godiadau treth pellach i ariannu gwasanaethau cyhoeddus. Mae cwmnïau bach yng Nghymru hefyd yn wynebu cynnydd yn yr Isafswm Cyflog Cenedlaethol.

Arweiniodd rhan o'r cynlluniau gwariant a gyhoeddwyd yng nghyllideb y DU at gyllid ychwanegol o £1.5bn i Lywodraeth Cymru mewn gwariant adnoddau a chyfalaf yn ystod 2025-26. Er bod hyn wedi galluogi cynnydd mewn dyraniadau ar draws portffolios polisi yn y gyllideb hon, mae rhywfaint o bryder ynghylch cylch cyllideb y flwyddyn nesaf a allai "deimlo fel dychwelyd i lymder i rai gwasanaethau cyhoeddus".⁸⁶

Nid yw cwmnïau bach yng Nghymru ychwaith yn rhydd rhag tensiynau geo-wleidyddol ehangach. Mae llawer iawn o ansicrwydd ynghylch y polisi masnach a fydd yn cael ei ddilyn gan y weinyddiaeth Trump newydd yn yr Unol Daleithiau, ond bydd yr union ansicrwydd hwn yn effeithio ar hyder yn ystod misoedd agoriadol 2025, yn enwedig os cyflwynir tariffau cryfach ar fewnforion i'r Unol Daleithiau.

Er gwaethaf ffactorau cenedlaethol a rhyngwladol, mae'r cyd-destun hollbwysig ar gyfer Cymru yn 2025 yn stori barhaus o dwf cynhyrchiant gwael a chyda rhai pryderon yng Nghymru ynghylch y cyfodiad rhwng twf cyflogaeth a thwf cynhyrchiant. Mae ymchwil diweddar yng Nghymru (Henley, 2024)⁸⁷ wedi aildanio'r ddatl cynhyrchiant a gyda gwaith yn canolbwyntio ar eco-systemau sgiliau, ecosystemau ymchwil a datblygu a systemau cymorth busnes sy'n gweithredu yng Nghymru. Fodd bynnag, mae cydnabyddiaeth gynyddol nad yw economi Cymru yn perfformio cystal ag economïau cymheiriaid ledled y DU a chyda Henley (2024, t.2-3) yn dadlau: "Mae'n ymddangos bod yr Alban a Gogledd Iwerddon wedi gwneud mwy o fantais o'r cyfleoedd a gynigir gan ddatganoli ar gyfer polisi datblygu economaidd a busnes sydd wedi'i ddylunio'n well." Mae amodau economaidd anodd drwy 2025 a'r baich ar bwrs Llywodraeth Cymru i gynnal gwasanaethau cyhoeddus yn ei gwneud yn anos i lunwyr polisi ddatblygu strategaethau a allai helpu i hybu cynhyrchiant busnes yng Nghymru.

Bydd dirwyn i ben parhaus gweithgareddau yn Tata steel yn ne Cymru yn ychwanegu ymhellach at bwysau cynhyrchiant isel ac anweithgarwch economaidd uchel yng Nghymru. Er bod cynlluniau wedi'u cytuno i ddatblygu technoleg ffwrnais bwa trydan ar gyfer gwneud dur ar y safle ym Mhort Talbot,⁸⁸ nid yw hyn wedi'i gynllunio i fod yn weithredol tan ddiwedd 2027, a chyda gweithlu sylweddol is. Mae cynlluniau cynnar eraill Port Talbot yn cynnwys y Celtic Freeport a chyfleuster tanwydd jet.⁸⁹

Yn ystod hanner agoriadol blwyddyn ariannol 2024/25, cefnogodd Banc Datblygu Cymru 235 o fusnesau gyda benthyciadau neu fuddsoddiadau ecwiti. Yn ystod 2024/25 Ch2 roedd cyfanswm buddsoddiadau Banc Datblygu bron i £34m, gyda'r cyllid hwn yn gysylltiedig â dros 1,630 o swyddi newydd a rhai wedi'u diogelu.

⁸⁶ <https://blogs.cardiff.ac.uk/thinking-wales/making-sense-of-the-welsh-governments-draft-budget-for-2025-26/>

⁸⁷ Gweler [perfformiad cynhyrchiant Cymru: achos coll neu dal i aros am wrth? | Adolygiad Economaidd Cymru](https://www.bbc.co.uk/news/articles/c23kdq1y50yo)

⁸⁸ <https://www.bbc.co.uk/news/articles/c23kdq1y50yo>

⁸⁹ <https://www.walesonline.co.uk/news/wales-news/vision-future-steeltown-searching-hope-30704368>

Mae rhai ffigurau a adroddwyd yn yr adroddiadau chwarterol yn newid yn eithaf cyflym. I'r darlennydd, mae'r atodiad hwn yn darparu dolenni gwe i'r ystadegau sy'n cael eu diweddarau'n aml fel y gellir cael diweddariadau cyn yr adroddiad chwarterol nesaf.

Diweddariadau CDG y DU:

<https://www.ons.gov.uk/economy/grossdomesticproductgdp/bulletins/gdpfirstquarterlyestimateuk/latest>

Dadansoddiad o farchnad lafur y DU:

<https://www.ons.gov.uk/employmentandlabourmarket/peopleinwork/employmentandemployeetypes>

Data marchnad lafur ranbarthol y DU:

<https://www.ons.gov.uk/employmentandlabourmarket/peopleinwork/employmentandemployeetypes/datasets/nationallabourmarketsummarybyregions01>

Atodiad 2:

Rhagolygon CDG dethol ar gyfer economi'r DU 2024 a 2025
(% twf blynyddol)

Rhagolygon	Dyddiad y rhagolygon	2024 CDG % twf blynyddol	2025 CDG % twf blynyddol
IMF	Hydref 2024	1.1	1.5
OECD	Rhagfyr 2024	0.9	1.7
NIESR	Tachwedd 2024	0.9	1.2
<i>Rhagolygwyr eraill nad ydynt yn rhai'r ddinas</i>			
CBI	Rhagfyr 2024	0.9	1.6
Experian Economics	Rhagfyr 2024	0.9	1.7
Oxford Economics	Rhagfyr 2024	0.9	1.4
<i>Rhagolygwyr y ddinas</i>			
Capital Economics	Rhagfyr 2024	0.8	1.4
JP Morgan	Rhagfyr 2024	0.7	0.8
KPMG	Rhagfyr 2024	0.8	1.5

Ffynhonnell: <https://www.gov.uk/government/statistics/forecasts-for-the-uk-economy-december-2024>

Atodiad 2:

7

Rhagolygon cyfradd diweithdra AoLI detholedig ar gyfer economi'r DU 2024 a 2025 Ch4

Rhagolygon	Dyddiad y rhagolygon	Cyfradd ddiweithdra AoLI 2024 Ch4	Cyfradd ddiweithdra AoLI 2025 Ch4
CEBR	Tachwedd 2024	4.3	4.0
OECD	Rhagfyr 2024	4.2	3.9
NIESR	Tachwedd 2024	4.2	4.0
<i>Rhagolygwyr eraill nad ydynt yn rhai'r ddinas</i>			
CBI	Rhagfyr 2024	4.4	4.3
Experian Economics	Rhagfyr 2024	4.2	4.2
Oxford Economics	Rhagfyr 2024	4.4	4.4
<i>Rhagolygwyr y ddinas</i>			
Capital Economics	Rhagfyr 2024	4.3	4.3
JP Morgan	Rhagfyr 2024	4.2	4.2
KPMG	Rhagfyr 2024	4.4	4.4

Ffynhonnell: <https://www.gov.uk/government/statistics/forecasts-for-the-uk-economy-december-2024>

Atodiad 2:

7

Rhagolygon Twf Dethol mewn prisiau ar gyfer economi'r DU 2024 a 2025 (% twf Ch4-ar-Ch4): chwyddiant Mynegai Prisiau Defnyddwyr (MPD)

Rhagolygon	Dyddiad y rhagolygon	MPD 2024 (Ch4 ar Ch4 flwyddyn yn ôl, %)	MPD 2025 (Ch4 ar Ch4 flwyddyn yn ôl, %)
CEBR	Tachwedd 2024	2.3	2.4
OECD	Rhagfyr 2024	2.8	2.5
NIESR	Tachwedd 2024	2.6	2.3
<i>Rhagolygwyr eraill nad ydynt yn rhai'r ddinas</i>			
CBI	Rhagfyr 2024	2.6	2.6
Experian Economics	Rhagfyr 2024	2.4	2.6
Oxford Economics	Rhagfyr 2024	2.6	2.9
<i>Rhagolygwyr y ddinas</i>			
Capital Economics	Rhagfyr 2024	2.6	2.3
JP Morgan	Rhagfyr 2024	2.4	2.9
KPMG	Rhagfyr 2024	2.6	2.4

Ffynhonnell: <https://www.gov.uk/government/statistics/forecasts-for-the-uk-economy-december-2024>

Atodiad 2:

7

Rhagolygon Twf Dethol mewn prisiau ar gyfer economi'r DU 2024 a 2025 (% twf Ch4-ar-Ch4): chwyddiant Mynegai Prisiau Manwerthu (MPM)

Rhagolygon	Dyddiad y rhagolygon	MPM 2024 (Ch4 ar Ch4 flwyddyn yn ôl, %)	2025 MPM (Ch4 ar Ch4 flwyddyn yn ôl, %)
CEBR	Tachwedd 2024	3.6	2.9
Liverpool Macro Research	Rhagfyr 2024	3.4	3.0
NIESR	Tachwedd 2024	4.4	1.3
<i>Rhagolygwyr eraill nad ydynt yn rhai'r ddinas</i>			
CBI	Rhagfyr 2024	3.4	2.7
Experian Economics	Rhagfyr 2024	3.7	3.7
Oxford Economics	Rhagfyr 2024	3.8	3.9
<i>Rhagolygwyr y ddinas</i>			
Capital Economics	Rhagfyr 2024	3.9	3.3
HSBC	Rhagfyr 2024	3.7	3.2
UBS	Rhagfyr 2024	3.6	2.8

Ffynhonnell: <https://www.gov.uk/government/statistics/forecasts-for-the-uk-economy-december-2024>

Dirnad Economi Cymru
Economic Intelligence Wales

bancdatblygu.cymru
developmentbank.wales

Banc Datblygu Cymru ccc (Development Bank of Wales Plc) yw cwmni daliannol Grŵp sy'n masnachu fel Banc Datblygu Cymru. Mae'r Grŵp yn cynnwys nifer o is-gwmnïau sydd wedi'u cofrestru ag enwau gan gynnwys y blaenlythrennau BDC. Mae Banc Datblygu Cymru ccc yn gwmni cyllid datblygu sy'n eiddo'n gyfan gwbl i Weinidogion Cymru ac nid yw wedi'i awdurdodi na'i reoleiddio gan yr Awdurdod Rheoleiddio Darbodus ARhD) na'r Awdurdod Ymddygiad Ariannol (AYA). Mae gan Fanc Datblygu Cymru (Banc Datblygu Cymru ccc) dri is-gwmni sydd wedi'u hawdurdodi a'u rheoleiddio gan yr AYA. Sylwch nad yw Banc Datblygu Cymru ccc nac unrhyw un o'i is-gwmnïau yn sefydliadau bancio nac yn gweithredu felly. Mae hyn yn golygu na all unrhyw un o endidau'r grŵp dderbyn blaendaliadau gan y cyhoedd. Mae siart strwythur cyfreithiol cyflawn ar gyfer Banc Datblygu Cymru ccc ar gael yn bancdatblygu.cymru.